

โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวปิยะพร ป้อมเกษตร์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A CAUSAL MODEL OF THE EFFECTIVENESS OF STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

Miss Piyaporn Pomkasate

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
โดย นางสาวปิยะพร ป้อมเกษตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิตติวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกต)

ปิยะพร ป้อมเกษตร์ : โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (A CAUSAL MODEL OF THE EFFECTIVENESS OF STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSON) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 150 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 359 โรงเรียน โดยโมเดลประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวตั้งแต่ .836-.955 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์โมเดลวิเสถ

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ กระบวนการ และปัจจัยสนับสนุน โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด คือ กระบวนการ
3. โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 9.42 ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 33 ค่าความน่าจะเป็น p เท่ากับ .999 ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .990 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0036 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 79

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต..... มิษาพร.....
 สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา...2550.....

4884245127 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: CAUSAL MODEL / EFFECTIVENESS OF OF STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS

PIYAPORN POMKASATE : A CAUSAL MODEL OF THE EFFECTIVENESS OF STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION .THESIS ADVISOR : SIRIDECH SUCHEEWA, Ph.D. , 150 pp.

The purposes of this research were 1) to study the effectiveness of student caring and supporting systems in secondary schools under the office of basic education commission 2) to develop the casual model of the effectiveness of student caring and supporting systems in secondary schools under the office of basic education commission 3) to examine the goodness of fitting of the model to the empirical data. The research sample consisted of 359 secondary schools under the office of basic education commission. The developed model was a LISREL model consisting of 3 endogenous latent variables and 14 observed variables. Data were collected by questionnaires having reliability for each variable ranging from .836-.955 and analysed by using descriptive statistics, Pearson'

The major findings were as follows:

1. The effectiveness of student caring and supporting systems in secondary schools under the office of basic education commission were in high
2. The casual model consisted of one type variable, variable having direct effect to the effectiveness of student caring and supporting systems in secondary schools under the office of basic education commission: process and factor supping. Among these variables, process had highest total effect.
3. The casual model was valid and fit to the empirical data. The model indicated that the Chi-square goodness of fit test was 9.42, p=.999, df=33, GFI = 1.00, AGFI= .990 and RMR= .0036. The model accounted for 79% of variance in effectiveness of student caring and supporting systems in secondary schools under the office of basic education commission

Department:..Educational Research.....
Field of Study:..Educational Research.....
Academic Year:..2007.....

Student's Signature:.....*Piyaporn*.....
Advisor's Signature:.....*[Signature]*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้แนวคิด คำแนะนำ และให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้กำลังใจในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง อาจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนากานนท์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่ายิ่งต่อการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจซึ่งกันและกันด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณพ่อ แม่ ที่รักยิ่ง ผู้ที่เป็นที่ตั้งดวงใจของข้าพเจ้า และญาติผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยโดยตลอดมา ทั้งในด้านกำลังใจ กำลังทรัพย์ และตลอดจนทุก ๆ ด้านที่ไม่มีคำใด ๆ จะแสดงให้เห็นความรู้สึกซาบซึ้งใจที่จะถ่ายทอดเป็นตัวอักษรได้หมด

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอมอบสิ่งดีทั้งหมด ที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้กับพ่อ แม่ ครู อาจารย์ และท่านผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ข้าพเจ้ารักยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	11
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและการวัดประสิทธิผลของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน.....	36
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	40
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลริสเวล.....	44
ตอนที่ 5 โครงสร้างของตัวแปรในโมเดลและแนวทางในการวัด.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ สังเกตได้.....	65
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	73
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	85
รายการอ้างอิง.....	87
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	94
ภาคผนวก ข โครงสร้างแบบสอบถาม.....	96
ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือ.....	101
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	113
ภาคผนวก จ ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของ ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม LISREL for Window version 8.54.....	123
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	126
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	18
2.2	มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านผลผลิต (out put).....	21
2.3	มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านกระบวนการ (process)...	23
2.4	มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านปัจจัย (Input).....	26
2.5	ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล.....	43
3.1	ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.2	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามแยกเป็นรายด้าน.....	59
3.3	อัตราการตอบกลับแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	61
3.4	เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	62
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
4.2	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้.....	69
4.3	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่สังเกตได้.....	72
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.....	73
4.5	ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..	79

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2.1	องค์ประกอบประสิทธิผลตามแนวคิดของ Zalri (1998).....	42
2.2	กรอบมโนทัศน์ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	52
4.1	โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	76

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งหนึ่งในนั้นที่กำหนดให้ดำเนินการ คือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23(5)) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งทางด้าน การสื่อสาร เทคโนโลยี ต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็เช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง (เรื่องยศ อุดรศาสตร์, 2546)

ขณะเดียวกันก็ประสบปัญหาจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่เรียกว่ายุคเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นโลกไร้พรมแดนกันอย่างมาก ความเจริญในด้านการสื่อสารส่งผลให้เกิดอันตรายจากการใช้เทคโนโลยีมีมากมายต่อวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่เพิ่งจะเคยรู้จักจากทางโทรศัพท์ จากรายการวิทยุ หรือการคุยทางอินเทอร์เน็ต การก่อปัญหาด้านอาชญากรรม เพราะหวังทรัพย์สินของผู้อื่น หรือเกิดอุบัติเหตุเพราะความประมาทหรือใจร้อน (อุษา จารุสวัสดิ์, 2544) เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งจัดเป็นวัยวิกฤต เป็นวัยที่มีภาวะ ทางอารมณ์แปรปรวนสูง วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและเกิดความสับสนในการปฏิบัติตนต่อกลุ่มเพื่อน (กรมสุขภาพจิต, 2543) จึงมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมเป็นต้นว่า แต่งกายผิดระเบียบ กระด้างกระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เชื่องซึม พูดจ่าก้าวร้าว ไม่สุภาพ ใต้ถียง เสียดัง เอะอะโวยวาย การเรียนตกต่ำ ไม่สนใจเรียน หนีเรียนหรือมาโรงเรียนสาย เป็นประจำ มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มีวามสัมพันธ์กับเพื่อนชายหญิง พกพาอาวุธ หรือใช้ สารเสพติด เป็นต้น (กรมสุขภาพจิต, 2543) ซึ่งปัญหาเหล่านี้หากไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงในอนาคตได้ (นันทพงศ์ พฤษชาศิริรัตน์, 2546)

โรงเรียนนับเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12 -17 ปี ให้มีความเจริญงอกงามตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (นันทพงศ์ พฤษชาศิริรัตน์, 2546) โรงเรียนและครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงมีหน้าที่ร่วมกันในการให้ความรู้และความเข้าใจในวิชาการต่าง ๆ การพัฒนาความคิดและสติปัญญา การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้อยู่ในวิถีทางที่ถูกที่ควร การสร้างทัศนคติค่านิยมที่ถูกต้อง การสร้างมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในชีวิตของผู้เรียน เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างเป็นองค์รวมทั้งการพัฒนาร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2542) ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดในระหว่างที่นักเรียนใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษา (สุธิดา ภักดีบุญ, 2548)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับเด็กอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อให้มี กระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้าน กระบวนการ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างเป็น ระบบ มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนา เด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่พร้อมสมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีชีวิตที่สงบสุขให้สมกับชื่อความที่ว่า “ เก่ง ดี มีสุข ” โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความร่วมมือกันทั้งผู้บริหารและครู (กรมสามัญศึกษา, 2544)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ปัญหาให้นักเรียนดังกล่าวซึ่งกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ ร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางใน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา
5. การส่งต่อ

ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นไปได้ด้วยดี นักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาได้ดีขึ้น (เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ, 2547)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยพบว่า มี งานวิจัยแตกต่างกันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 14 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยของ สุรพล เพ็ญแจ่ม (2544) ประสิทธิ์ อินวรรณ (2545) ผ่องพรรณ สายทองและคณะ (2545) วิจิต รุ่งศรีทอง (2545) ณรงค์ชัย สาไพวัลย์ (2546) ธนู เพ็ชรพิเศษ (2546) นันทพงศ์ พฤกษชาติรัตน์ (2546) เรืองยศ อุตระศาสตร์ (2546) จารุวรรณ คันธารัตน์ และคณะ (2547) บุญมา นาคะวะรังค์ (2548) สมชาย เหลืองอ่อน (2548) ชมาภรณ์ สายวงศ์ปัญญา (2548) วิฑูร วังษ์แหวน (2549) และ สุจิตา ภักดีบุญ (2548) กลุ่มที่สองศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน

5 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยของ สัมภาษณ์ อุบัติญญ์ (2546) อัจฉรี พูลเพิ่ม (2546) กิตติภพ เกาแกกุล (2547) ทวีศักดิ์ สนสี (2547) และวิสูตร ฉัตรเชิดชัย (2547) และกลุ่มที่สามศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยของ สมพร สระบัว (2546) เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ (2547) และ ศิริรัตน์ นิ่มมา (2548) จะเห็นได้ว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประสิทธิผลนั้นเป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหารและการดำเนินงานขององค์กรมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด (กิตติยา สีอ่อน, 2547) โดยนัยนี้การศึกษาประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะนำมาซึ่งสารสนเทศที่ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีประสิทธิผลอยู่ในระดับใดและมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผล สารสนเทศดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์อย่างมากในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน ยังผลให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนในระดับสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำถามวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาในประเด็นคำถามวิจัยที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด
2. โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะอย่างไร
3. โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้มี 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้
  - 1.1 ตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร คือ
    - 1.1.1 ประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น
    - 1.1.2 กระบวนการ ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ
    - 1.1.3 ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ 1) ความพร้อมด้านบุคลากร 2) นโยบายและการบริหาร 3) ความเพียงพอด้านทรัพยากร 4) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และ 5) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน
วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้
โดยมีครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการดำเนินงานหลักประกอบไปด้วย การรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา
และการส่งต่อ

โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง โมเดล
ลิสเรลที่แสดงรูปแบบ และลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นสาเหตุ คือ ปัจจัย
สนับสนุน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้าน
ทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และกระบวนการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม
นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ กับตัวแปรที่เป็นผล ได้แก่ นักเรียนมี
สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม
นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน นักเรียนมี
ความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และนักเรียนสามารถ
เรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอก
โรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนมีลักษณะตามที่กรมสุขภาพจิตได้ระบุไว้ ดังนี้
นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่าง
เหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน
นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และนักเรียน
สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและ
ภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น โดยแต่ละด้านวัดจากการรับรู้ของผู้บริหาร

ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง ด้วยแบบสอบถามประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม วัดได้จากนักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์ตามเกณฑ์ปกติของเด็กไทย ไม่เสพสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนรู้และการทำงาน วัดได้จากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ มีความสุขในการเรียน ใฝ่เรียนรู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกระดับวิชา นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ใช้ความสามารถพิเศษของตนเองได้อย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์ มีความสุขในการทำงานและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ

นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง หมายถึง สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนอยู่ วัดได้จากนักเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการศึกษาเล่าเรียนเพียงพอ มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตอย่างเพียงพอ ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ได้รับการคุ้มครองจากครอบครัวและสามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลและสังคม

นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนในการเรียนรู้การดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น วัดได้จากนักเรียนตระหนักในการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน รู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยสังคมและภัยยาเสพติด มีจิตสาธารณะ เชื้อเพื่อ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน

ปัจจัยสนับสนุน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งวัดจากความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้านทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความพร้อมด้านบุคลากร หมายถึง สภาพความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และจำนวนบุคลากร วัดได้จาก โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีการประชุมชี้แจง นโยบายและแนวทางในการดำเนินงาน และมีการจัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาสร้าง ความรู้ความเข้าใจและสร้างเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นโยบายและการบริหาร หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัดได้จากโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนรับทราบ นโยบาย มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการ รายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการ ดำเนินงาน

ความเพียงพอด้านทรัพยากร หมายถึง สภาพความพร้อม ความเพียงพอและความ เหมาะสมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัดได้จากโรงเรียนมี การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงบประมาณการเงิน สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างเพียงพอ

ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง หมายถึง ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม และร่วมมือในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัดได้จากชุมชนและผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการ สร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหานักเรียน

การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียนเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัดได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข หรือ หน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เช่น การตรวจหาสารเสพติด การให้ความรู้เรื่อง โทษของสารเสพติด ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนที่ทางโรงเรียนส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ การช่วยเหลือนักเรียน และมีการสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

กระบวนการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างทุกทาง วัดได้จากโรงเรียนมีการจัดทำและใช้ ระเบียบสะสมหรือเอกสารในรูปแบบอื่นในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชา มีการ จัดทำและใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน มีการใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีการ เก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียนด้านความสามารถ สุขภาพ การเรียนและครอบครัว และมีการเยี่ยม บ้านนักเรียนเพื่อศึกษาพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายใน ครอบครัว

การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่ม นักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน วัดได้จากโรงเรียนมีการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิตหรือเกณฑ์แบบอื่นเพื่อใช้ ในการจัดกลุ่มนักเรียน มีการใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารแบบอื่น ใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (S.D.Q.) การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง ข้อมูลจาก การเยี่ยมบ้านนักเรียนในการศึกษาข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน และจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรอง นักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครู ที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่ม เสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วัดได้จากโรงเรียนมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมสนับสนุน นักเรียน ตรงตามความต้องการ ความสนใจของนักเรียน คำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนและมีการ จัดกิจกรรมเป็นประจำทุกครั้งตามแผนการดำเนินงาน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความรู้ ความสามารถ และมีการจัดทำบันทึกผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม

การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการ ช่วยเหลือที่หลากหลาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน วัดได้จากโรงเรียนมีการให้

คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีการประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของนักเรียน

ด้านการส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีปัญหาของนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น วัดได้จากโรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น จัดทำรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียนไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดจากการช่วยเหลือให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ มีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ มีการติดตามการช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและแจ้งผลการช่วยเหลือให้ผู้ปกครองทราบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านองค์ความรู้ ข้อค้นพบจากผลการวิจัยครั้งนี้นอกจากจะทราบระดับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ยังทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปพัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ด้านนโยบาย สาระสนเทศเกี่ยวกับโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้อาจเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและแผนการจัดการเพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิผลยิ่ง ๆ ขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ประมวลและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและการวัดประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล

ตอนที่ 5 โครงสร้างของตัวแปรในโมเดลและแนวทางในการวัด

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษาได้ร่วมมือกันจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นในปี พ.ศ.2544 ได้มีนักการศึกษา และนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิต (2544) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน โดยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายรวมถึงการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

ณรงค์ชัย สาไพรวลัย (2546) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ

เรืองยศ อุตระศาสตร์ (2546) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานพัฒนาดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างกรมสามัญศึกษา กรมสุขภาพจิตและกรมวิชาการ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมและรับทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างทุกทาง

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2.2 กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตามแต่กรณี

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

5. ด้านการส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีปัญหานักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

นายกิตติภพ เกาแก้ว (2547) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ คือ มีการดำเนินการตามองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างละเอียดเพื่อช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้

2. การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลนักเรียนที่ได้มาเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนไว้ดูแลช่วยเหลือ

3. การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนและชุมชนคาดหวังต่อไป

4. การป้องกันและแก้ไข หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในการดูแลและเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน โดยใช้กิจกรรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

5. การส่งต่อ หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบางรายที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ ควรมีการส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีกิจกรรม 2 แบบ คือ ส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอก

สุจิตา ภักดีบุญ (2548) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

จากการที่นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน

และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการดำเนินงานหลักประกอบไปด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

1.2 ความเป็นมาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ความสามารถด้านต่างๆ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ตลอดจนมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาไปอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความเจริญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การสื่อสาร เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ได้นั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เพราะความเจริญดังกล่าวข้างต้น นำมาซึ่งปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาสังคม อาชญากรรม การว่างงาน การแพร่ระบาดของสารเสพติด เป็นต้น มีผลต่อครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียนหรืออื่น ๆ เป็นผลเสียทั้งต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของตนเอง ครอบครัว ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู-อาจารย์ทุกคนในโรงเรียน เพราะครู-อาจารย์ประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา เป็นแกนนำที่สำคัญของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นในด้านวิชาการ และด้านความประพฤติ โดยมอบความรักความเมตตา กรุณาต่อศิษย์ และมีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน เพื่อให้เขาเหล่านั้น เจริญเติบโต ออกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมสืบไป บทบาทของครูที่กล่าวมานั้นคงมิใช่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ และได้ดำเนินการมานานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็นบุษนิยบุคคล แต่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบ ที่มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคม (กรมสามัญศึกษา, 2544)

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น
2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ของทุกคน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

1.3 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2544) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 2 ข้อดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วย เอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จะเห็นได้ว่าเดิมกรมสามัญศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้เพียง 2 ข้อ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพิ่มเติมเป็น 3 ข้อ โดยเพิ่มในส่วนของผลที่จะได้รับการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2544) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ข้อ สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
5. นักเรียนเรียนรู้้อย่างมีความสุข

1.5 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2544) กล่าวถึงกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ได้ดังนี้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกระบวนการเพื่อรู้ข้อมูล รายละเอียดอื่นๆ ที่จำเป็น และสำคัญของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ ข้อมูลนักเรียนนี้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งโอกาสที่จะทำให้เกิดความผิดพลาดในการช่วยเหลือ และการแก้ปัญหานักเรียนมีน้อย ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้ เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาที่จะเก็บและรวบรวมข้อมูล
2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การ คัดกรองของโรงเรียน แล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2.2 กลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษา ไม่ได้คัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะ ไม่ทำให้นักเรียน รับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะ นักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรม อย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามี การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่าบุตรของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆซึ่งอาจมีผล เสียต่อนักเรียนภายหลังได้

3. การส่งเสริมนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มี คุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถ พิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมี หลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้ คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

5. การส่งต่อ การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว

ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ศึกษาข้อมูลจาก	1. ระเบียบสะสม
1.1 ด้านความสามารถ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบประเมินพฤติกรรม
- การเรียน	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	เด็ก SDQ
- ความสามารถอื่นๆ	SDQ	3. อื่น ๆ เช่น
1.2 ด้านสุขภาพ	3. อื่น ๆ เช่น	- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- ร่างกาย	- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	E.Q.
- จิตใจ พฤติกรรม	E.Q.	- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
1.3 ด้านครอบครัว	- การสัมภาษณ์นักเรียน	- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้านนักเรียน
- เศรษฐกิจ	นักเรียน	
- การคุ้มครอง	- การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	
นักเรียน		
1.4 ด้านอื่น ๆ	- การเยี่ยมบ้านนักเรียน	- แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง
	ฯลฯ	ฯลฯ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2. การคัดกรองนักเรียน	วิเคราะห์ข้อมูลจาก	1. เกณฑ์คัดกรองนักเรียน
2.1 กลุ่มปกติ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบสรุปผลการคัดกรอง
2.2 กลุ่มเสี่ยง	2. แบบประเมินพฤติกรรม	และช่วยเหลือนักเรียนเป็น
2.3 กลุ่มมีปัญหา	เด็ก SDQ	รายบุคคล
	3. แหล่งข้อมูลอื่น ๆ	3. แบบสรุปผลการคัดกรอง
		นักเรียนเป็นห้องเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน	จัดกิจกรรมต่อไปนี้	1. แนวทางการจัดกิจกรรม
	1. กิจกรรมโฮมรูม	โฮมรูมโรงเรียน
	2. ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	2. แนวทางการจัดกิจกรรม
	3. กิจกรรมอื่น ๆ ที่ครู	ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของ
	พิจารณาว่าเหมาะสมในการ	โรงเรียน
	ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพ	3. แบบบันทึก/สรุป
	มากขึ้น	ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	1. ให้การปรึกษาเบื้องต้น	1. แนวทางการจัดกิจกรรม
	2. ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อจัด	เพื่อการป้องกันและแก้ไข
	กิจกรรมสำหรับการป้องกัน	ปัญหาของนักเรียน 5
	และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	กิจกรรม
	ของนักเรียน	2. แบบบันทึกสรุปผลการคัด
	2.1 กิจกรรมในห้องเรียน	กรองและช่วยเหลือนักเรียน
	2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	เป็นรายบุคคล
	2.3 กิจกรรมเพื่อนช่วย	3. แบบบันทึกรายงานผลการ
	เพื่อน (Buddy)	ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
	2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม	
	2.5 กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	
5. การส่งต่อ	1. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง ครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ	1. แบบบันทึกการส่งต่อ นักเรียนของโรงเรียน
5.1 ส่งต่อภายใน	นักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา	2. แบบรายงานแจ้งผลการ ช่วยเหลือนักเรียน
5.2 ส่งต่อภายนอก	ครูพยาบาล เป็นต้น ซึ่งเป็น การส่งต่อเป็นการส่งต่อภายใน	
	2. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครู แนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็น ผู้ดำเนินการ	

ที่มา : กรมสุขภาพจิต, 2546

1.6 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้กล่าวถึงมาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านผลผลิต (Out put) ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการ (Process) ด้านที่ 3 ด้านปัจจัย (Input) รายละเอียดดังตารางที่ 2.2 – 2.4

ตารางที่ 2.2 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านผลผลิต (Out put)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
คุณลักษณะ ของนักเรียน	1.1 มีสุขภาพกายและ สุขภาพจิตที่ดีสามารถ ปรับตัวเข้ากับสังคมและ สิ่งแวดล้อมได้อย่าง เหมาะสม	1.1.1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ มาตรฐาน 1.1.2 มีความฉลาด ทางอารมณ์ 1.1.3 ไม่เสพติด สิ่งเสพติด รวมทั้งไม่ แสวงหาผลประโยชน์ โดยมิชอบ	1. รายงานการ ประเมินสุขภาพและ สมรรถภาพทางกาย 2. รายงานการ ประเมินความฉลาด ทางอารมณ์ 3. รายงานการสรุป ปัญหาพฤติกรรม นักเรียน
	1.2 สามารถเรียนได้ตาม ศักยภาพและมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้และการ ทำงาน	1.2.1 รู้ความถนัด ความสามารถ ความ สนใจ จุดเด่น จุด ด้อยของตนเอง พร้อม ที่จะปรับปรุงและ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ 1.2.2 มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนผ่าน เกณฑ์การประเมิน ตามหลักสูตรทุก รายวิชา 1.2.3 มีกระบวนการ ทำงานที่มี ประสิทธิภาพและ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ	1. ระเบียบสะสม 2. ระเบียบผลการ เรียน 3. แฟ้มสะสมงาน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
	1.3 มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง	1.3.1 มีวัสดุอุปกรณ์ในการศึกษาเล่าเรียนเพียงพอ	1. รายงานผลการสรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้าน การส่งเคราะห์การมีรายได้ระหว่างเรียน
		1.3.2 สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลและสังคม	2. รายงานผลการสำรวจการช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคุ้มครอง และด้านความปลอดภัย
	1.4 สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น	1.4.1 มีความรู้และทักษะในการดูแลตนเอง และผู้อื่นให้ปลอดภัย	1. สถิติรายงานอุบัติเหตุ
		1.4.2 มีกระบวนการทำงานที่สร้างความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น	2. กฎระเบียบการใช้ห้องต่าง ๆ
		1.4.3 สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งในและนอกโรงเรียน	3. คู่มือนักเรียน

ตารางที่ 2.3 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านกระบวนการ (Process)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
การบริหารและ การจัดการ	2.1 มีการบริหารและการ จัดการด้านการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น ระบบ	2.1.1 จัดทำแผนการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อย่างชัดเจนและ ปฏิบัติตามแผนที่ กำหนด 2.1.2 กำหนด นโยบายและทำแผน กลยุทธ์ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสารเสพติด ในโรงเรียน 2.1.3 มีกระบวนการ ในการดำเนินงานและ มีการจัดกิจกรรม ป้องกันและแก้ไข ปัญหาสารเสพติดที่ หลากหลาย 2.1.4 นิเทศ ติดตาม และประเมินเพื่อ ทบทวนอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง 2.1.5 จัดทำรายงาน ผลการประเมินเพื่อ ทบทวนนำผลประเมิน ไปปรับปรุง และ เผยแพร่	1. รายงานการ ประเมิน 2. คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน 3. แผนปฏิบัติการ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 4. รายงานการ ประเมินผลเพื่อ ทบทวนระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5. แผนกลยุทธ์ 6. เอกสารหลักฐาน ในการดำเนินกิจกรรม ป้องกันแก้ไขปัญห สารเสพติด

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
การพัฒนาครูที่ ปรึกษาและ บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	2.2 มีการพัฒนาครูที่ ปรึกษาและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความ เข้าใจ มีเจตคติที่ดีและ ทักษะในการเป็นครูที่ ปรึกษาเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	2.2.1 มีแผนพัฒนาที่ มุ่งให้ครูประจำชั้นหรือ ครูที่ปรึกษา และ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ และ ดำเนินการตามแผน 2.2.2 ครูมีทักษะใน การสังเกต การฟัง การสัมภาษณ์ และมี ทักษะในการให้ คำปรึกษาเบื้องต้น 2.2.3 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสร้าง ขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงานแก่ครู ประจำชั้นหรือครูที่ ปรึกษาและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	1. แผนพัฒนาครู ประจำชั้นหรือครูที่ ปรึกษาและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องด้านการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2. แบบรายงานผล การพัฒนาครูประจำ ชั้นหรือครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง 3. บันทึกการสังเกต สัมภาษณ์ การให้ คำปรึกษา ฯลฯ
การมีส่วนร่วม ของครูที่ปรึกษา หรือบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	2.3 ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมี การประสานสัมพันธ์กัน	2.3.1 มีการติดต่อ ประสานสัมพันธ์	1. แบบรายงานการ ประสานงานเพื่อ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
	อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	ระหว่างครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครองและฝ่ายต่าง ๆ
กระบวนการในการช่วยเหลือนักเรียน	2.4 มีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	2.4.1 มีการศึกษา นักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง 2.4.2 มีการช่วยเหลือ นักเรียนและให้คำแนะนำปรึกษา เบื้องต้นแก่นักเรียน 2.4.3 มีการติดต่อสื่อสารกับ ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน และผู้ปกครอง 2.4.4 มีการจัดกิจกรรมโฮม รูม 2.4.5 มีการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อความเป็นอยู่ที่ เหมาะสมทั้งด้าน เศรษฐกิจ	1. รายงานการ ประเมิน 2. ระเบียบสะสม 3. รายงานการคัด กรองนักเรียน 4. บันทึกการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5. บันทึกการติดต่อ ประสานกับผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียน 6. บันทึกการติดต่อ ประสานกับผู้ปกครอง 7. บันทึกผลการจัด กิจกรรมโฮมรูม 8. แบบรายงานการ จัดทุนการศึกษา อาหารกลางวันและ รายงานการช่วยเหลือ นักเรียน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
		2.4.6 มีการจัด สภาพแวดล้อม จัด กิจกรรมและอุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ เอื้อต่อความปลอดภัย ของนักเรียน	9. สภาพแวดล้อม โรงเรียน 10. คู่มือนักเรียน 11. แผนการจัดการ เรียนรู้ 12. รายงานการ
		2.4.7 มีกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติในเรื่อง ระบบการประเมิน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้าน ความปลอดภัย	ช่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ 13. มาตรการความ ปลอดภัยสำหรับเด็ก จากสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน

ที่มา : กรมสุขภาพจิต, 2546

ตารางที่ 2.4 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านปัจจัย (Input)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
ฝ่ายบริหาร	3.1 มีความสามารถใน การบริหารและการจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	3.1.1 ให้ ความสำคัญและเป็น ผู้นำในการอำนวยความสะดวก ระบบ 3.1.2 จัดระบบใน การดูแลนักเรียนให้ ปลอดภัยอย่างรัดกุม 3.1.3 สามารถนิเทศ ติดตามและ	1. รายงานผลการ สำรวจความพึงพอใจ ของครูในระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. รายงานนิเทศ ติดตามและแบบ รายงานการประเมิน เพื่อทบทวนระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
		ประเมินผลเพื่อการ ทบทวนระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	3. คำสั่งแต่งตั้ง 4. แผนปฏิบัติการ ของโรงเรียน
ครูที่ปรึกษา	3.2 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี ในบทบาทหน้าที่การ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจในภาระ งานการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 3.2.2 มีเจตคติที่ดีใน การเป็นครูที่ปรึกษา มีความรักความเอื้อ อาทรและเข้าใจ ธรรมชาติของผู้เรียน 3.2.3 ครูมีความ รับผิดชอบ มีการ ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึง การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	1. รายงานแบบ สำรวจความพึงพอใจ ของนักเรียนในระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. รายงานสรุปการ ให้การช่วยเหลือ นักเรียน 3. ระเบียบสะสม
	3.3 ครูที่ปรึกษามี คุณธรรม จริยธรรม และมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.3.1 มีการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีด้าน เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม 3.3.2 มีความ รับผิดชอบ ยุติธรรม และวิจรรณญาณใน การรักษาความลับ ของนักเรียน	1. รายงานแบบ สำรวจความพึงพอใจ ของนักเรียนในระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
ผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษา ชุมชน บุคลากรและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	3.4 ให้ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการเอาใจใส่ ดูแลช่วยเหลือบุตรหลาน ของตนและป้องกันแก้ไข ปัญหาสารเสพติด	3.4.1 มีการ ติดต่อสื่อสารและให้ ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการจัดการ กิจกรรมดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 3.4.2 มีการสร้าง เครือข่ายในการแก้ไข ปัญหาสารเสพติด	1. รายงานการ สื่อสารกับผู้ปกครอง และกรรมการ สถานศึกษา 2. รายงานการจัด พบปะผู้ปกครองและ กรรมการสถานศึกษา
สถานที่และสิ่ง อำนวยความสะดวก สะดวกในการ ปฏิบัติงาน	3.5 มีสภาพแวดล้อม อุปกรณ์เสริมการเรียน การ จัดกิจกรรมทางการศึกษาที่ คำนึงถึงความปลอดภัย ของนักเรียน	3.5.1 มีศูนย์ข้อมูล นักเรียนเป็น รายบุคคล มีระบบ การจัดเก็บข้อมูลที่ เป็นมาตรฐานสำหรับ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถ นำมาใช้ร่วมกันได้ 3.5.2 คู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยมีสถานที่ จัดเก็บที่ง่ายต่อการ นำมาใช้	1. รายงานผลการ สำรวจความพึงพอใจ ของครูในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2. แบบรายงานการ ซ่อมบำรุงอาคารเรียน อาคารประกอบอาคาร 3. รายงานการ ซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 4. รายงาน สรุปผล การจัดกิจกรรม นักเรียน 5. สภาพแวดล้อมใน โรงเรียน 6. ทะเบียนบริหาร สินทรัพย์

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขอบข่าย	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
		3.5.3 มีอาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณโรงเรียน ระบบสาธารณูปโภคที่ ปลอดภัย ได้ มาตรฐาน	
		3.5.4 กิจกรรมที่จัด ให้นักเรียนเหมาะสม กับความสามารถ พัฒนาการ ข้อจำกัด ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และไม่รุนแรง เป็นอันตรายต่อ นักเรียน	

ที่มา : กรมสุขภาพจิต, 2546

จากการศึกษาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 3 ด้าน ด้านที่ 1 ด้านผลผลิต (Out put) คือ คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การบริหารและการจัดการ การพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการในการช่วยเหลือ

นักเรียน ด้านที่ 3 ด้านปัจจัย (Input) ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เรืองยศ อุตสาหกรรม (2546) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และความต้องการในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก

ณรงค์ชัย สาไพวัลย์ (2546) ได้ศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ 1) โรงเรียนควรมีคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ 2) โรงเรียนควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศ 3) โรงเรียนมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อเอื้อในการดำเนินงาน 4) โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ 5) โรงเรียนควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครู ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก

นันทพงศ์ พุกษชาติรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อและด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน การดำเนินงานตาม

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ปัญหาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แก่ นักเรียนให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง มีความผิดพลาดในการคัดกรองนักเรียน นักเรียนมีปัญหาแล้วไม่ปรึกษาครู และพฤติกรรมของนักเรียนไม่เปลี่ยนแปลง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาได้แก่ สอบถามนักเรียน เพื่อน ผู้ปกครองนักเรียนเพิ่มเติม ตรวจสอบข้อมูลนักเรียนให้ละเอียด ถี่ถ้วน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นให้นักเรียนว่าครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ และมีการติดตามประเมินผลการช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอ

สัมภาษณ์ อุบัติญ์ (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคำชะอีพิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร พบว่า กลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้นและเสนอแนะให้มีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและเห็นควรจัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโรงเรียน การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาและคณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี คณะทำงานทุกคนตระหนักและเชื่อว่าการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะช่วยพัฒนางานฝ่ายปกครองได้เป็นอย่างดีหากแต่พบว่าควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและให้จัดงานนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

อัจฉรี พูลเพิ่ม (2546) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกันทรารมณี ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาให้ดีขึ้นแต่ยังมีประเด็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเติมต่อไปอีก ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพสารเสพติดของนักเรียนที่ยังไม่หมดสิ้นไปทันที

กิตติภพ เกาแก้ว (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก พบว่า ก่อนพัฒนาสภาพปัจจุบันครูที่ปรึกษายังไม่เข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภายหลังการพัฒนาโดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสารและการนิเทศกำกับติดตามทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

ทวีศักดิ์ สนธิ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสวายวิทยาคาร ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนา ครูที่ปรึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลังจากดำเนินการพัฒนาโดยใช้ กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมอบหมายงาน การนิเทศ กำกับติดตาม ทำให้ ครูที่ปรึกษามีการพัฒนาตนเองมีความรู้ความเข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น

วิสูตร ฉัตรเชิดชัย (2547) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบที่มงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและสาเหตุโดยรวมเกิดจากการที่ฝ่ายบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย มีความจำกัดทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณ เป้าหมายการปฏิบัติไม่ชัดเจน สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ภาวะผู้นำไม่เหมาะสม สมาชิกที่มงานไม่ได้รับการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและทักษะปฏิบัติ กระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติไม่ชัดเจนและขาดการสรุปข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา แนวทางในการแก้ไขและพัฒนา ฝ่ายบริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีมงานทั้งด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย การส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติ การนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

สังคม แก้วสว่าง (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเสสะเวชวิทยา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเสสะเวชวิทยา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความพร้อมพอสมควร อาจารย์ ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถดูแลช่วยเหลือและพัฒนาให้นักเรียนได้ทุกคน ทุกกลุ่ม ไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ส่วนปัญหาคือ อาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานมาก การนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ทำให้มีภาระงานเพิ่มขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ขาดทักษะการจะบันทึกข้อมูลในการปฏิบัติงาน และการประเมินพฤติกรรมนักเรียนจากการทดลองนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ในโรงเรียนปรากฏว่าระบบดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง กล่าวคือ มีความยืดหยุ่นในการ

ปฏิบัติงาน มีขั้นตอนกระชับ ง่ายต่อการปฏิบัติ รวมทั้งมีคู่มือที่อ่านเข้าใจง่าย สามารถใช้ในการปฏิบัติงานได้ดี ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาแล้วยังเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

บุญมา นาคะวะรังค์ (2548) ได้การศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคม ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 263 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคม ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก สภาพปัญหาทางสังคมของนักเรียนทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย และมีสภาพปัญหาหลังเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนลดลงกว่าก่อนเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลกระทบของปัญหาทางสังคมของนักเรียน ทั้งก่อนและหลังเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย และมีผลกระทบหลังเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนลดลงก่อนเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมชาย เหลืองอ่อน (2548) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสและในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสและใน

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน และด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สุธิดา ภัคดีบุญ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยพหุเทศะกรณีศึกษาของระบบ การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุเทศะ กรณีศึกษา 3 โรงเรียน ใน 3 พื้นที่ คือ โรงเรียนปัญญาวิฑู จังหวัดพัทลุง โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติฯ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อศึกษา กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรณี ทั้ง 3 โรงเรียน มีลักษณะดังนี้ 1) การ วางแผนการดำเนินงานมีการรับทราบนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการและกำหนดโครงสร้างการ ทำงานที่เป็นระบบ 2) การดำเนินการตามแผนมีการวิเคราะห์ปัญหาและความพร้อมของโรงเรียน การให้ความรู้แก่บุคลากรโดยการประชุม อบรม สัมมนา การคัดเลือกกิจกรรมในโครงการ ดำเนินการโดยการประชุมบุคลากร 3) การตรวจสอบและประเมินผล มีการติดตามจาก 2 ส่วน คือ บุคลากรจากฝ่ายบริหารและทีมประเมินในโรงเรียน และจากหน่วยงานภายนอก มีการ ประเมินความสำเร็จจากการดำเนินงานจากฝ่ายบริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง 4) การ ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานมีการประชุมสรุปผลการดำเนินงานทุกภาคการศึกษาเพื่อนำมา ปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปอย่างสม่ำเสมอ กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ระเบียบสะสม การเยี่ยมบ้าน 2) การคัดกรอง นักเรียน แบ่งออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 3) การส่งเสริมและพัฒนาโดย การจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน การจัดประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมที่แต่ละโรงเรียนจัด 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ 5) การส่งต่อมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การส่งต่อภายในโรงเรียน และส่งต่อไป ยังหน่วยงานภายนอก ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือนักเรียนต่อไป ปัจจัยสนับสนุนร่วมในการ ดำเนินงานประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรฝ่ายบริหาร ความร่วมมือและความ เสียสละของครู อาจารย์ ความร่วมมือจากผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และการ

สนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานประกอบด้วย ภาระงานที่เพิ่มขึ้นของครู อาจารย์ นักเรียนขาดความร่วมมือและขาดความตระหนักถึงความสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานร่วมกันคือการสร้างความตระหนักให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินงาน

Bryant (1971) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 20 คน และนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนเองกับนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายนอกตน กลุ่มละ 20 คน โดยให้ครูและนักเรียนกรอกแบบสอบถามการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและให้ครูกรอกแบบสอบถามและบรรยายลักษณะของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จากการแปลผลปรากฏว่าครูบรรยายว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนเองจะมีความมีวินัยมากกว่า ปรับตัวได้ดีกว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความอดทนมากกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายนอกตน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นภายนอกจะมีความสัมพันธ์ไม่ดีกับครู

Jackson (2003) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านเซาว์นปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเองซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียน และประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเอง และงานวิจัยยังมีข้อเสนอแนะว่า อาจารย์แนะแนวควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

The Calhoun School (2003 อ้างถึงใน สุธิดา ภัคดีบุญ, 2548) ได้มีการนำระบบการให้คำปรึกษาไปใช้ในโรงเรียน โดยยึดหลักที่ว่า นักเรียนแต่ละคนก็จะมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ที่แตกต่างกัน จึงจัดให้มีครู หรือทีมที่คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง โดยครูที่ปรึกษาของนักเรียนจะได้มีโอกาสพบปะกับผู้ปกครองของนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง แต่จะมีความแตกต่างระหว่างนักเรียนระดับประถม และมัธยมในการทำหน้าที่ของครูที่ปรึกษา คือ นักเรียนระดับประถมจะมีครูที่

ปรึกษาหรือทีมที่ปรึกษาเป็นครูประจำวิชา หรือครูประจำชั้นที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่นักเรียนระดับมัธยมจะมีการคละระดับชั้นเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนหลายระดับ ซึ่งนักเรียนสามารถร่วมกันเลือกครูที่ปรึกษาที่เขาต้องการ มาดูแลได้ ครูที่ปรึกษาจะดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียน และในด้านสังคม ความเป็นอยู่ รวมทั้งประสานงานระหว่างโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครองอีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีการพิจารณาเป็นรายด้าน ปัญหาการดำเนินงานสามารถแบ่งได้เป็น ปัญหาจากโรงเรียน ปัญหาจากผู้ปกครอง ชุมชน และปัญหาจากตัวนักเรียนเอง ปัจจัยที่สนับสนุนร่วมในการดำเนินงานประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรฝ่ายบริหาร ความร่วมมือและความเสียสละของครู อาจารย์ ความร่วมมือจากผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและการวัดประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความหมายของประสิทธิผล

คำว่า “ ประสิทธิผล ” ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2532) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้เป็นหลัก และความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพนี้ อาจเกิดจากการที่ไม่ประหยัด หรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เป็นเรื่องของการนำเอาผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวังไว้พิจารณา

กุหลาบ รัตนจักรธรรม (2536) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่าเป็นความสามารถขององค์การในการบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การได้ โดยในระยะสั้น อาจประเมินจากการผลิต ประสิทธิภาพ และความพอใจของคนในองค์การ ในระยะกลางอาจประเมินจากการปรับตัวและการพัฒนาเพิ่มขึ้น และในระยะยาวสามารถประเมินได้จากการอยู่รอดขององค์การ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการวัดผลสำเร็จรวมของการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการเปรียบเทียบผลที่ได้จากโครงการกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Barnard (1938 อ้างถึงใน ศิริรักษา ชี้ทางให้, 2538) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง การทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของวัตถุประสงค์เฉพาะ (specific goal) ที่องค์กรกำหนดไว้

Drucker (1977 อ้างถึงใน วัฒนา ล่วงลือ, 2538) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้สั้น ๆ ว่า ประสิทธิภาพเป็นการทำในสิ่งที่ถูกต้อง

จากที่นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ สามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับของการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการลงทุน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวัดประสิทธิภาพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพมีหลายทฤษฎี ดังนี้

Steer (1975 อ้างถึงใน สุภาพร รอดถนอม, 2542) ได้แบ่งรูปแบบของการประเมินประสิทธิภาพไว้หลายรูปแบบดังนี้

1. แบ่งตามจำนวนตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน มี 2 รูปแบบ ได้แก่รูปแบบตัวแปรเดี่ยว (Univariate Models) เป็นรูปแบบประเมินประสิทธิภาพขององค์กรในยุคต้น ๆ ในปี ค.ศ. 1949 มักจะมุ่งเน้นรูปแบบการประเมินโดยยึดเป้าหมาย และพิจารณาประสิทธิภาพขององค์กรโดยใช้ตัวแปรเดี่ยว อีกรูปแบบคือรูปแบบหลายตัวแปร (Multivariate Models) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรในยุคหลัง ๆ โดยการใช้ตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปร นำไปทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลัก ซึ่งอาจมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร รูปแบบตัว

แปรหลายตัวแปรนี้มีประโยชน์มากกว่ารูปแบบตัวแปรเดี่ยวตรงที่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

2. แบ่งตามแนวทางการสร้างเกณฑ์เพื่อกำหนดรูปแบบ มี 2 ลักษณะ คือ รูปแบบที่มีลักษณะพรรณนา (Descriptive Models) เป็นรูปแบบที่ได้จากการสรุปลักษณะ โดยอยู่บนพื้นฐานของการค้นพบสิ่งที่เกิดขึ้นจากสภาพความเป็นจริงที่ได้ไปสำรวจหรือวิเคราะห์ และรูปแบบที่มีลักษณะของการสร้างปทัสถาน (Normative Models) เป็นรูปแบบที่ได้จากการพยายามกำหนดสถานะที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ การสร้างปทัสถานดังกล่าวอาจเกิดจากการสร้างทฤษฎีหรือค่านิยมส่วนตัวของผู้เสนอเอง โดยมีการทดลองเพื่อพิสูจน์ว่าเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นดังกล่าวเป็นมาตรฐานที่ใช้วัดประสิทธิผลขององค์กรได้อย่างแท้จริงถูกต้อง

3. แบ่งตามความสามารถในการนำเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลไปประยุกต์ใช้ มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่เป็นสากล (Universalistic Models) เป็นรูปแบบที่ผู้สร้างเห็นว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรได้อย่างทั่วทุกองค์กร และรูปแบบที่จำเพาะ (Contingent Models) เป็นรูปแบบที่ผู้สร้างเสนอเกณฑ์ในการวัดประสิทธิผลขององค์กรได้เฉพาะกับองค์กรบางประการเท่านั้น

4. แบ่งตามเทคนิคที่ใช้ในการได้มาซึ่งเกณฑ์ในการประเมินผล มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบอนุมาน (Deductive Models) เป็นรูปแบบที่ได้จากการพิจารณาหลักการทั่วไปประกอบด้วยเกณฑ์จากการตีความตามทฤษฎีแล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวไปศึกษาวิเคราะห์ต่อไป และรูปแบบอนุมาน (Inductive Models) เป็นรูปแบบที่เป็นผลจากการพิสูจน์จากกรณีเฉพาะ โดยสร้างเกณฑ์การประเมินที่มีความหมายอันเป็นผลมาจากการค้นคว้าวิจัย รูปแบบประเภทนี้มีหลายแบบที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่ทำกันมาจากหลาย ๆ แหล่ง และพยายามผสมผสานกันเข้าให้เป็นรูปแบบรวม (Unified)

Robbins (1987) กล่าวถึงประสิทธิผลขององค์การว่ามีความซับซ้อนด้านมโนทัศน์ สามารถนิยามว่าเป็นระดับที่องค์การบรรลุผลในเป้าหมายระยะสั้น (คู่มือผลิตภัณฑ์) และการบรรลุเป้าหมายระยะยาว (คู่มือกระบวนการ) ระดับการเลือกสะท้อนต่อผู้มีส่วนร่วมได้ประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ การบรรลุประโยชน์เฉพาะตนของนักประเมินผล และภาวะวงจรชีวิตขององค์การในการศึกษาและประเมินประสิทธิผลขององค์การอาจกระทำได้ 5 แนวทาง คือ แนวทางการบรรลุเป้าหมาย แนวทางเชิงระบบ แนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเชิงกลยุทธ์ แนวทางค่านิยมที่มีการแข่งขัน และแนวทางบูรณาการ ซึ่งในแต่ละแนวทางมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการบรรลุเป้าหมาย (The Goal Attainment Approach) แนวทางนี้เน้นที่ผลมากกว่าที่วิธีการ นิยามของประสิทธิผลขององค์การ คือ ระดับการบรรลุผลของเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ สำหรับการวัดประสิทธิผลขององค์การวัดโดยยึดเป้าหมายที่เป็นจริง ไม่ใช่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในเอกสาร

2. แนวทางเชิงระบบ (The systems Approach) แนวทางนี้เชื่อว่าการพิจารณาองค์การพิจารณาทั้งระบบ นิยามประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการแสวงหาทรัพยากร การแปรสภาพเป็นผลผลิต การธำรงรักษาเสถียรภาพและความสมดุลของระบบย่อยภายในองค์การ เน้นวิธีการมากกว่าผลที่ได้

3. แนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเชิงกลยุทธ์ (The Strategic-Constituencies Approach) แนวทางนี้ให้ความสำคัญแก่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีผลต่อความอยู่รอดขององค์การ ตระหนักถึงความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยคล้ายกับแนวทางเชิงระบบ แต่มีจุดเน้นต่างกันคือ จะพิจารณาสภาพแวดล้อมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอยู่รอดขององค์การ

4. แนวทางค่านิยมที่มีการแข่งขัน (The Competing-Value Approach) แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การจะมีลักษณะเป็นอันดับขึ้นอยู่กับค่านิยมความชอบและความสนใจของผู้ประเมิน จึงไม่สามารถกำหนดเกณฑ์ที่ดีที่สุดได้

5. แนวทางบูรณาการ (Integrated Model) แนวทางนี้มีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนหลักการและมโนทัศน์ที่ว่า ประสิทธิผลขององค์การไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ แต่จะต้องผสมผสานกันระหว่างโครงสร้างขององค์การโดยรวม และบุคคลที่อยู่ในองค์การ ซึ่งไม่ว่าจะใช้แนวคิดใดประเมินผลก็ต้องพิจารณาทั้งสองส่วนดังกล่าวควบคู่ไปด้วยกัน บรรยากาศการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ ในการประเมินตามแนวคิดบูรณาการนี้ใช้มิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติของเวลา ระดับขององค์การที่แตกต่างกัน องค์ประกอบของบุคคล หรือใช้ตัวแปรหลาย ๆ ตัวเข้ามาพิจารณาในการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์การ

Hoy and Miskel (1991) ได้ขยายความเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลขององค์การเพิ่มเติมว่า การประเมินแบบพหุเกณฑ์นั้นเป็นการประเมินประสิทธิผลขององค์การต้องใช้หลายมิติ เนื่องจากเกณฑ์เดียวไม่สามารถประเมินประสิทธิผลขององค์การได้อย่างครอบคลุม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวัดประสิทธิผล จะเห็นว่านักการศึกษาหลายท่านให้แนวคิดที่หลากหลาย สรุปได้ว่า การวัดประสิทธิผลมี 2 ระดับคือ ระดับที่ 1 เป็นการวัดผลลัพธ์

ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกระบวนการ และระดับที่ 2 เป็นการวัดผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น ใน การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการวัดประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการวัด ประสิทธิภาพตามมาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านผลผลิตด้านคุณลักษณะของ นักเรียนคือ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการ ทำงาน นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การและปัจจัยที่ ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รายละเอียดดังนี้

วัฒนา ล่วงลือ (2538) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย จำแนกเป็นมิติ ประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัยได้ มิติเชิงการศึกษาข้อมูล มิติเชิงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มิติเชิงการมีส่วนร่วม มิติเชิงการสนับสนุนงานของสภามหาวิทยาลัย มิติเชิงการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจ มิติเชิงการติดตามและการประเมินผล และมิติเชิงการกำหนดกลยุทธ์

ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การของหน่วย ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของ บุคลากรภายในองค์การ ลักษณะขององค์การ และนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

สุทธิพงศ์ ยงค์มกล (2543) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนว่ามี 4 ปัจจัยหลัก คือ ลักษณะขององค์การ ลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 12 ด้าน คือ โครงสร้างองค์การ เทคโนโลยีองค์การ วัฒนธรรมองค์การ บรรยากาศองค์การ การรับรู้ของบุคลากร ทัศนคติและ ค่านิยมของบุคลากร บุคลิกภาพของบุคลากร การเรียนรู้ของบุคลากร การจูงใจของบุคลากร การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์

Zalri (1998 อ้างถึงในสำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) ได้เสนอตัวบ่งชี้ในรูปแบบ โมเดลประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาของสมาพันธ์การจัดการคุณภาพแห่งยุโรป (The European Foundation for Quality Management) ชื่อ The EFQM Excellence Model

โมเดลดังกล่าวประกอบด้วยตัวบ่งชี้ของปัจจัย 2 กลุ่ม คือตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวกระทำ หรือตัวบ่งชี้ด้านเหตุปัจจัย และกลุ่มตัวบ่งชี้ที่เป็นผลการกระทำ

กลุ่มตัวบ่งชี้ด้านเหตุปัจจัยนั้นมี 5 ด้าน คือ

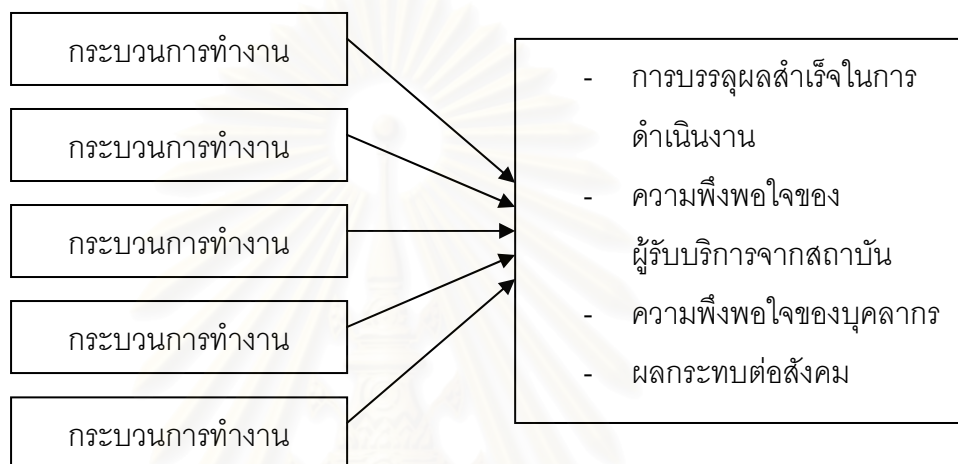
1. ด้านกระบวนการทำงาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงวิธีการที่องค์การกำหนดกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนเพื่อปรับปรุงกิจการอย่างต่อเนื่อง
2. การบริหารบุคคลในองค์การ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงวิธีการที่องค์การใช้ศักยภาพของบุคลากรเพื่อปรับปรุงกิจการอย่างต่อเนื่อง
3. ภาวะผู้นำ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงพฤติกรรมที่กลุ่มผู้บริหารขององค์การนำเอาวิธีปรับปรุงคุณภาพในการกำหนดแนวทาง การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ
4. นโยบายและกลยุทธ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการใช้นโยบายในการปรับปรุงคุณภาพในการกำหนดแนวทาง การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ
5. ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงวิธีการขององค์การในการแสวงหาทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่เป็นผลการกระทำ ซึ่งเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้แก่

1. ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการบรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในการกำกับ ประสาน และส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถาบัน ประสิทธิภาพขององค์การจึงพิจารณาจากความครอบคลุมของบริการแต่ละพันธกิจของสถาบัน คุณภาพของบริการ และผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. ความพึงพอใจของผู้รับบริการจากสถาบัน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงความรู้สึของผู้รับบริการจากสถาบันทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสถาบันและการบริหารงานของสถาบัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ
3. ความพึงพอใจของบุคลากร หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อสถาบันและการบริหารงานของสถาบัน อันเป็นภาพสะท้อนถึงผลที่เกิดขึ้นกับบุคลากรในสถาบัน
4. ผลกระทบต่อสังคม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงความรู้สึกของสังคมโดยรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพมาตรฐานและความเสมอภาคของการจัดการศึกษา คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการจัดการศึกษา ตลอดจนผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

จากแนวคิดของ Zalri ผู้วิจัยได้สร้างโมเดลองค์ประกอบประสิทธิผลได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1 องค์ประกอบประสิทธิผลตามแนวคิดของ Zalri (1998)

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นจะต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนและมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคนะ ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่อง ทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควร ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สุธิดา ภัคดีบุญ (2548) ได้กล่าวถึงปัจจัยร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรฝ่ายบริหาร ความร่วมมือและความเสียสละ ของครูอาจารย์ ความร่วมมือจากผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และการสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การและปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล

ปัจจัย	วัฒน์ (2538)	ประเสริฐ (2540)	สุทธิพงษ์ (2543)	Zairi (1998)	กรมสุขภาพจิต (2546)	สุธิดา (2548)
การทำงานร่วมกัน	✓				✓	✓
กระบวนการดำเนินงาน				✓		
การสนับสนุนจากหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	✓				✓	✓
สภาพแวดล้อม		✓	✓			
บุคลากรภายในองค์กร		✓	✓	✓	✓	✓
ลักษณะขององค์การ		✓				
นโยบายและการบริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	
ทรัพยากรที่ใช้				✓	✓	
คุณลักษณะของผู้นำ (ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ กุศโลบายการบริหาร)	✓			✓		
การติดตามและการประเมินผล	✓					

จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประสิทธิผลขององค์กร สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้านทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล

ผู้วิจัยขอเสนอสาระพอสังเขป ดังนี้

4.1 ความหมายของโมเดลลิสเรล

โมเดลลิสเรล หมายถึง โมเดลแสดงความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่เป็นไปได้ทั้งตัวแปรที่สังเกตได้ และตัวแปรแฝง ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้เป็นโมเดลการวิจัยที่มีประโยชน์มาก และใช้ได้กับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เกือบทุกประเภท อันเนื่องมาจากปัญหาสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ

4.2 หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล

โมเดลลิสเรลเป็นผลของการสังเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 วิธี คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์การถดถอย การวิเคราะห์ลิสเรลจึงสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์อิทธิพลไปพร้อม ๆ กันได้ โดยมีหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์อยู่ที่การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนกับความแปรปรวนร่วม (variance-covariance matrix) ที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์กับเมทริกซ์ที่ได้จากการประมาณค่าตามโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐานวิจัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องด้วย ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นที่ผ่อนคลายจากข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิม เป็นการศึกษาโมเดลที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดและไม่พิจารณาความคลาดเคลื่อนในการวัดเนื่องจากการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ตัวแปรต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นนี้ไม่ตรงกับสภาพจริง

โมเดลลิสเรล หรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์อิทธิพลซึ่งจะช่วยให้นักวิจัย ตอบคำถามวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรในการวิจัยได้ กาดำเนินการวิเคราะห์เริ่มต้นจากการสร้างโมเดลลิสเรลแสดงอิทธิพลจากพื้นฐานทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นโมเดลการวิจัย จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

1. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Specification of Model)
2. การระบุความเป็นไปค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model)
3. การประมาณค่าพารามิเตอร์ (Parameter Estimate from the Model)
4. การตรวจสอบความตรงของโมเดล (Validation of the Model)

4.3 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ลิสเรล มีข้อตกลงเบื้องต้น 4 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
2. ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในและความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ ความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์
3. ลักษณะความเป็นอิสระต่อกันระหว่างตัวแปรและความคลาดเคลื่อนสามารถแยกได้ ดังนี้ คือ ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ตัวแปรและความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน แต่ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้
4. สำหรับการวิเคราะห์อนุกรมเวลา ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือมระหว่างการวัด

ตอนที่ 5 โครงสร้างของตัวแปรในโมเดลและแนวทางในการวัด

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้านทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ มาศึกษาด้วย เนื่องจากยัง

ไม่ได้มีการศึกษาว่ากระบวนการดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่ ถ้าส่งผลส่งผลมากน้อยในระดับใด ส่วนประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยยึดตามมาตรฐานคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสุขภาพจิตด้านคุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น โดยตัวแปรต่าง ๆ มีแนวทางในการวัด ดังนี้

ความพร้อมด้านบุคลากร

สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เช่น มีการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและทักษะในการเป็นครูที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมสุขภาพจิต, 2546) นอกจากนี้ Townsend (1997) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ คือ การที่บุคลากรมีคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมีความสำคัญมากต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยวัดความพร้อมด้านบุคลากรจากการรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียน โดยครอบคลุมในเรื่องดังนี้ มีแผนพัฒนาที่มุ่งให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และดำเนินการตามแผน ครูมีทักษะในการสังเกต การฟัง การสัมภาษณ์ และมีทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีในการเป็นครูที่ปรึกษา มีความรักความเอื้ออาทรและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ครูมีความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และวิจารณ์ญาณในการรักษาความลับของนักเรียน

นโยบายและการบริหาร

นโยบายในการบริหาร ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ เพราะการกำหนดนโยบายเป็นการวางวิธีการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นนโยบาย คือ แนวปฏิบัติซึ่งระบุคุณค่า หรือประโยชน์อันพึงได้รับจากการปฏิบัติ นโยบายการบริหารเป็นการกำหนดวิธี กระบวนการ การวางแผน และกำหนดโครงการให้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ จะเห็นได้ว่านโยบายเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารให้เห็นถึงวิถีทางและผลแห่งการดำเนินงาน นโยบายที่ดียอมทำให้การตัดสินใจถูกต้องและทำให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความแน่นอนและการประสานงานในการปฏิบัติ ลดเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจและเป็นการควบคุมพื้นฐานของการบริหารงาน (ฉวีวรรณ ศรีธัญญรัตน์, 2536) นอกจากนี้ Steers (1977) ยังระบุว่า ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและแน่นอน การจัดหาและการใช้ทรัพยากร กระบวนการติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ การริเริ่มสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า นโยบายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะเป็นแนวทางในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ โดยวัดได้จาก การจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนด มีการกำหนดนโยบายและทำแผนกลยุทธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียน มีกระบวนการในการดำเนินงานและมีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดที่หลากหลาย นิเทศ ติดตามและประเมินเพื่อทบทวนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีจัดทำรายงานผลการประเมินเพื่อทบทวนนำผลประเมินไปปรับปรุงและเผยแพร่

ความเพียงพอด้านทรัพยากร

Vecchio (1991) กล่าวว่า องค์การที่มีประสิทธิผล คือ องค์การที่บรรลุเป้าหมายตามภารกิจ ซึ่งตอบสนองความต้องการของสังคมได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และในการดำเนินกิจกรรมหรือภารกิจของโรงเรียน หรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องอาศัยสิ่ง

ที่เป็นตัวกลางที่ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งก็คืองบประมาณ (สุพัตรา ทรัพย์เสถียร, 2546)

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำว่าความเพียงพอด้านทรัพยากร แทนคำว่างบประมาณ เนื่องจาก ความเพียงพอด้านทรัพยากรนั้นมีความหมายครอบคลุมความเพียงพอทรัพยากรด้านงบประมาณการเงิน วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยวัดจากการรับรู้ของบุคลากรในโรงเรียน

ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง

ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม และร่วมมือในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน วัดได้จากชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา นักเรียน

การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนโรงเรียนเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัดได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เช่น การตรวจหาสารเสพติด การให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติด ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนที่ทางโรงเรียนส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียน และมีการสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการรับทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างทุกทาง วัดได้จากโรงเรียนมีการจัดทำและใช้ระเบียบ สาระหรือเอกสารในรูปแบบอื่นในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชา มีการจัดทำ และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน มีการใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้เรียนด้านความสามารถ สุขภาพ การเรียนและครอบครัว และมีการเยี่ยมบ้าน นักเรียนเพื่อศึกษาพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว

การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน วัดได้จากโรงเรียนมีการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิตหรือเกณฑ์แบบอื่นเพื่อใช้ในการจัดกลุ่มนักเรียน มีการใช้ระเบียบสนทนาหรือเอกสารแบบอื่น ใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (S.D.Q.) การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนในการศึกษาข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน และจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วัดได้จากโรงเรียนมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน ตรงตามความต้องการ ความสนใจของนักเรียน คำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนและมีการจัดกิจกรรมเป็นประจำทุกครั้งตามแผนการดำเนินงาน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความรู้ความสามารถ และมีการจัดทำบันทึกผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม

การป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหา เป็นการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน วัดได้จากโรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีการประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของนักเรียน

การส่งต่อ

การส่งต่อ เป็นการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีปัญหาของนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น วัดได้จากโรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น จัดทำรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือ

นักเรียนไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดจากการช่วยเหลือให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียน ทราบ มีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ มีการติดตามการช่วยเหลือ นักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและแจ้งผลการช่วยเหลือให้ผู้ปกครอง ทราบ

นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและ สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

คือคุณลักษณะของนักเรียนในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อม วัดได้จากนักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย มีสุขภาพ กายและสุขภาพจิตที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์ตามเกณฑ์ปกติของเด็กไทย ไม่เสพสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและ สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการ ทำงาน

คือคุณลักษณะของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนรู้และการ ทำงาน วัดได้จากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ มีความสุขในการเรียน ใฝ่เรียนรู้และ ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุก รายวิชา นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง พร้อมที่จะ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ใช้ความสามารถพิเศษของตนเองได้อย่างเต็มที่และเป็น ประโยชน์ มีความสุขในการทำงานและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ผลงานที่มี คุณภาพ

นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง

สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนอยู่ วัดได้จากนักเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ในการศึกษาเล่าเรียนเพียงพอ มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตอย่าง เพียงพอ ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ได้รับการคุ้มครองจากครอบครัวและสามารถหลีกเลี่ยง และป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลและสังคม

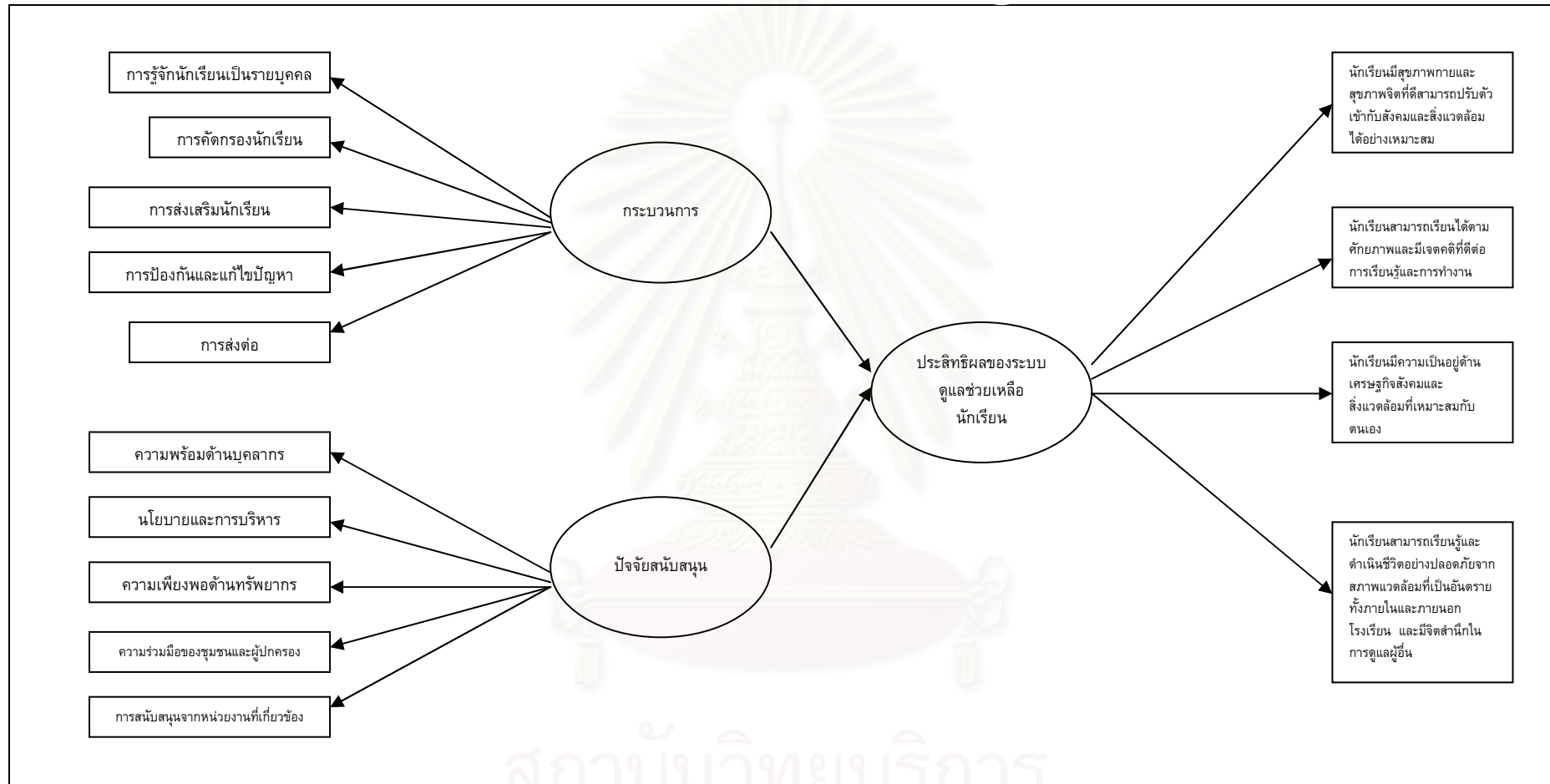
นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

คุณลักษณะของนักเรียนในการเรียนรู้การดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น วัตถุประสงค์จากนักเรียนตระหนักในการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน รู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยสังคมและภัยยาเสพติด มีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.2 กรอบโมเดลประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,569 โรงเรียน

1.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ Yamane (1967)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	หมายถึง	ขนาดของประชากร
	e	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำเท่ากับ 346 โรงเรียน และจากแนวคิดในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล

ที่ว่า ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5 -10 เท่าของตัวแปรที่สังเกตได้ (Gold, 1980 ; Weiss, 1972 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) เพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรที่สังเกตได้ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งสิ้นจำนวน 14 ตัวแปร จึงควรมีกุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 280 โรงเรียน ส่วน Saris, W.E. และ Strongkorst (1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) กำหนดว่าเพื่อให้ตัวแปรในโมเดลมีการแจกแจงแบบปกติพหุนามทุกตัว ควรใช้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 100 หน่วย สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล ซึ่งจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และเพื่อเป็นการชดเชยการสูญหายของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์เนื่องจากว่าประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามักจะส่งแบบสอบถามกลับคืนมาในอัตราที่ค่อนข้างต่ำร้อยละ 40 – 60 ในกลุ่มที่ไม่สนใจ หรือไม่เกินร้อยละ 80 ในกลุ่มที่สนใจ (เชิงชาย เขมพัฒน์, 2534 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ โพนเงิน, 2548) ผู้วิจัยจึงปรับกลุ่มตัวอย่างเป็น 600 โรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลตอบกลับไม่ต่ำกว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้และครอบคลุมการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแบบของ Yamane และตามแบบของ Gold

1.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนมากกว่า 1,500 คน
ขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 – 1,500 คน
ขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน
ขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนที่จะศึกษาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน และสุ่มเลือกโรงเรียนแต่ละขนาดโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากร โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

ภูมิภาค ขนาดโรงเรียน	ขนาดประชากร				รวม	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง				รวม
	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้		เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้	
ใหญ่พิเศษ	80	236	163	70	549	19	55	38	16	128
ใหญ่	162	189	358	104	813	39	44	83	24	190
กลาง	218	216	594	154	1,182	51	50	139	36	276
เล็ก	1	8	4	12	25	0	2	1	3	6
รวม	461	649	1,119	340	2,569	109	151	261	79	600

ขั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง รวมทั้งสิ้น 2,400 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 600 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร ได้แก่ ประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น กระบวนการ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ และปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความพร้อมด้านบุคลากร 2) นโยบายและการบริหาร 3) ความเพียงพอด้านทรัพยากร 4) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และ 5) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา อายุ ตำแหน่ง วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา และประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบเติมคำ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้านทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบเติมคำ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน คือ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายสำหรับข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของแบบสอบถามตอนที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง

2	หมายถึง	มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1	หมายถึง	ยังไม่มี การปฏิบัติ

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1.00 – 1.49	หมายถึง	ยังไม่มี การปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายสำหรับข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของแบบสอบถามตอนที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับข้อคำถามแบบเติมคำซึ่งมีหน่วยเป็นร้อยละจะมีการปรับคะแนนให้มีช่วงอยู่ระหว่าง 1 – 5 โดยนำคะแนนในหน่วยร้อยละหารด้วย 20 และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายเดียวกันกับตอนที่ 3

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการ กำหนดกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด นิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการศึกษา และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัดและสร้างข้อคำถาม ดังแสดงในภาคผนวก ข

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความ ชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับ จุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence : IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

ผลการพิจารณาพบว่า แบบสอบถามมีความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหา ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ ต้องการวัด ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า .50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) จึงจะถือ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามมีค่า ดัชนี IOC ระหว่าง .80 – 1 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค

5. ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูที่ปรึกษาจำนวน 2 คน ครูฝ่ายแนะแนว จำนวน 2 คน และครูฝ่ายปกครอง จำนวน 2 คน เพื่อสอบถามความเข้าใจของคำชี้แจงและความ ชัดเจนของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของ แบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ถ้าแบบสอบถามใดมีค่าความเที่ยงต่ำกว่า .50 จะนำไปปรับแก้ไขอีกครั้ง เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงที่ใช้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

จากการตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามแต่ละด้านของรายการหลักมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอยู่ระหว่าง .836 - .955 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละด้านของรายการย่อย พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอยู่ระหว่าง .804 - .923 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดค่าความเที่ยงแสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามแยกเป็นรายด้าน

รายการหลัก	รายการย่อย	สัมประสิทธิ์ความเที่ยง
กระบวนการ		.950
	1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	.804
	2. การคัดกรองนักเรียน	.859
	3. การส่งเสริมนักเรียน	.835
	4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	.867
	5. การส่งต่อ	.894
ปัจจัยสนับสนุน		.955
	1. ความพร้อมด้านบุคลากร	.868
	2. นโยบายและการบริหาร	.912
	3. ความเพียงพอด้านทรัพยากร	.916
	4. ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง	.834
	5. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	.911
ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		.836
	1. นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	.900
	สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและ	
	สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

รายการหลัก	รายการย่อย	สัมประสิทธิ์ความเที่ยง
	2. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน	.923
	3. นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง	.876
	4. นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น	.891

หมายเหตุ ตัวอักษรที่บแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยรวมของแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝง

7. นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมก็นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยติดตามข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 237 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.5 สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยติดตามการตอบกลับโดยโทรศัพท์ติดตาม ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 122 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.33 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนรวมทั้งสิ้น 359 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.8 จำนวน 920 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38.33 ซึ่งมีรายละเอียดการตอบกลับดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 อัตราการตอบกลับแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนตอบกลับ	ร้อยละ
ใหญ่พิเศษ	128	36	28.13
ใหญ่	190	114	60.00
กลาง	276	206	74.64
เล็ก	6	3	50.00
รวม	600	359	59.8

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน ทำการลงรหัสเพื่อเตรียมสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการรวมค่าของข้อมูลในระดับบุคคลให้เป็นข้อมูลเฉลี่ยของตัวแปรในระดับโรงเรียน โดยการนำข้อมูลในระดับบุคคลของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง มาวิเคราะห์หาค่าสถิติที่เป็นค่าเฉลี่ยของตัวแปรในระดับโรงเรียน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 13.0 ด้วยคำสั่ง DATA-AGGREGATE

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ระดับนัยสำคัญ มีค่าเท่ากับ .01 ทุกสมมติฐานที่ทำการทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ค่าสถิติต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 13.0

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่าตัวแปร 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีความสัมพันธ์กันในระดับใดพิจารณาได้จาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งมีเกณฑ์กว้าง ๆ ดังนี้ (ภัทรภรณ์ โพนเงิน, 2548)

ตารางที่ 3.4 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	ระดับความสัมพันธ์
$r \geq .8$	สูง
$.6 \leq r < .8$	ค่อนข้างสูง
$.4 \leq r < .6$	ปานกลาง
$.2 \leq r < .4$	ค่อนข้างต่ำ
$r < .2$	ต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัย

1. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามว่าประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีประสิทธิผลอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 13.0

2. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งคำนวณขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล LISREL for windows version 8.54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่หนึ่ง เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ ตอนที่สอง เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่สาม เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (mean)
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
MIN	หมายถึง	ค่าต่ำสุด (Minimum)
MAX	หมายถึง	ค่าสูงสุด (Maximum)
SK	หมายถึง	ค่าความเบ้ (Skewness)
KU	หมายถึง	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภท ค่าสถิติไค-สแควร์

TE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลรวม (total effect)
ID	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect)
DE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (degree freedom)
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย (coefficient of determination)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index)
NFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความเป็นปกติ (normal fit index)
RFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความสัมพันธ์ (relative fit index)
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (root mean squared residual)
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร		
PROCESS	หมายถึง	กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
KNOW	หมายถึง	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
SCREEN	หมายถึง	การคัดกรองนักเรียน
SUPPORT	หมายถึง	การส่งเสริมนักเรียน
PREVENT	หมายถึง	การป้องกันและแก้ไขปัญหา
TRANSFER	หมายถึง	การส่งต่อ
FAC_SUP	หมายถึง	ปัจจัยสนับสนุน
PERSON	หมายถึง	ความพร้อมด้านบุคลากร
POLICY	หมายถึง	นโยบายและการบริหาร
SUPPLY	หมายถึง	ความเพียงพอด้านทรัพยากร
PARENT_SUP	หมายถึง	ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง
OR_SUP	หมายถึง	การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
EFF	หมายถึง	ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา
HEALTH	หมายถึง	นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถ ปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

LEARN	หมายถึง	นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน
SES	หมายถึง	นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง
SAFETY	หมายถึง	นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.1 พบว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดโรงเรียนกลาง จำนวน 206 โรงเรียน (ร้อยละ 57.38) รองลงมาคือขนาดใหญ่ จำนวน 144 โรงเรียน (ร้อยละ 31.75) ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 36 โรงเรียน (ร้อยละ 10.03) และขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียน (ร้อยละ 0.84) ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 920 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 467 คน (ร้อยละ 50.76) และเป็นเพศชาย จำนวน 453 คน (ร้อยละ 49.24) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 600 คน (ร้อยละ 65.22) รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 315 คน (ร้อยละ 34.24) และปริญญาเอก จำนวน 5 คน (ร้อยละ 0.54) ตามลำดับ และไม่มีผู้ตอบที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น จำนวน 293 คน (ร้อยละ 31.85) รองลงมาคือ ครูฝ่ายปกครอง จำนวน 290 คน (ร้อยละ 31.52) ผู้บริหาร จำนวน 204 คน (ร้อยละ 22.17) และครูฝ่ายแนะแนว จำนวน 133 คน (ร้อยละ 14.46) ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการ จำนวน 683 คน (ร้อยละ 74.2) รองลงมาคือ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 116 คน (ร้อยละ 12.61) ยังไม่ได้รับวิทยฐานะ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 10.65) มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 1.96) และมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 0.54) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 436 คน (ร้อยละ 47.40) รองลงมาคือ อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 246 คน (ร้อยละ 26.74) อายุระหว่าง 30 -40 ปี จำนวน 211 คน (ร้อยละ 22.93) และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 2.93) ตามลำดับ ประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี จำนวน 598 คน (ร้อยละ 65.00) รองลงมาคือ

11 – 15 ปี จำนวน 199 คน (ร้อยละ 21.63) 5 – 10 ปี จำนวน 84 คน (ร้อยละ 9.13) และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 4.24) ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง จำนวน 570 คน (ร้อยละ 61.96) รองลงมาคือ 5 – 10 ครั้ง จำนวน 298 คน (ร้อยละ 32.39) 11 – 15 ครั้ง จำนวน 28 คน (ร้อยละ 3.04) และมากกว่า 15 ครั้ง จำนวน 24 คน (ร้อยละ 2.61)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดโรงเรียน	เล็ก	3	0.84
	กลาง	206	57.38
	ใหญ่	114	31.75
	ใหญ่พิเศษ	36	10.03
	รวม	359	100.00
2. เพศ	ชาย	453	49.24
	หญิง	467	50.76
	รวม	920	100
3. วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	600	65.22
	ปริญญาโท	315	34.24
	ปริญญาเอก	5	0.54
	รวม	920	100
4. ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	204	22.17
	ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น	293	31.85
	ครูฝ่ายแนะแนว	133	14.46
	ครูฝ่ายปกครอง	290	31.52
	รวม	920	100
5. วิทยฐานะ	ยังไม่ได้รับวิทยฐานะ	98	10.65
	ชำนาญการ	683	74.24
	ชำนาญการพิเศษ	116	12.61
	เชี่ยวชาญ	18	1.96

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เชี่ยวชาญพิเศษ	5	0.54
รวม	920	100
6. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	27	2.93
30 -40 ปี	211	22.93
41- 50 ปี	436	47.40
มากกว่า 50 ปี	246	26.74
รวม	920	100
7. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	39	4.24
5-10 ปี	84	9.13
11- 15 ปี	199	21.63
มากกว่า 15 ปี	598	65.00
รวม	920	100
8. ประสบการณ์การอบรม		
น้อยกว่า 5 ครั้ง	570	61.96
5-10 ครั้ง	298	32.39
11-15 ครั้ง	28	3.04
มากกว่า 15 ครั้ง	24	2.61
รวม	920	100

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้ 14 ตัวแปร ได้แก่ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (HEALTH) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน (LEARN) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง (SES) และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(KNOW) การคัดกรองนักเรียน (SCREEN) การส่งเสริมนักเรียน (SUPPORT) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (PREVENT) การส่งต่อ (TRANSFER) ความพร้อมด้านบุคลากร (PERSON) นโยบายและการบริหาร (POLICY) ความเพียงพอด้านทรัพยากร (SUPPLY) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง (PARENT_SUP) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (OR_SUP) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงข้อมูลในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่สังเกตได้แต่ละตัวค่อนข้างสูง ตัวแปรทุกตัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.483 – 4.530 โดยภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่มีกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนอยู่ในระดับมาก ซึ่งกระบวนการดำเนินงานศึกษาจากตัวแปรการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (KNOW) การคัดกรองนักเรียน (SCREEN) การส่งเสริมนักเรียน (SUPPORT) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (PREVENT) การส่งต่อ (TRANSFER) ปัจจัยสนับสนุนศึกษาจากตัวแปรความพร้อมด้านบุคลากร (PERSON) นโยบายและการบริหาร (POLICY) ความเพียงพอด้านทรัพยากร (SUPPLY) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง (PARENT_SUP) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (OR_SUP) และพบว่าในภาพรวมโรงเรียนดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุประสิทธิผลในระดับมาก ซึ่งศึกษาจากตัวแปรนักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (HEALTH) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน (LEARN) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง (SES) และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.530 3.686 3.483 และ 3.777 เมื่อพิจารณาค่าความโด่งของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ ยกเว้นตัวแปรความพร้อมด้านทรัพยากร (SUPPLY) ที่มีค่าความโด่งน้อยกว่าโค้งปกติ

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้

ตัวแปร	MEAN	SD	MIN	MAX	SK	KU
KNOW	3.937	0.549	1.778	5.000	-0.625	0.746
SCREEN	4.107	0.594	1.000	5.000	-0.832	1.641
SUPPORT	4.011	0.566	1.444	5.000	-0.946	1.791
PREVENT	4.034	0.521	1.778	5.000	-0.697	1.408
TRANSFER	3.766	0.638	1.000	5.000	-0.330	0.723
PERSON	4.118	0.686	1.400	5.000	-0.611	0.024
POLICY	4.163	0.649	1.500	5.000	-0.911	0.895
SUPPLY	3.563	0.799	1.167	5.000	-0.419	-0.027
PARENT_SUP	3.800	0.733	1.000	5.000	-0.633	0.459
OR_SUP	3.856	0.804	1.000	5.000	-0.675	0.168
HEALTH	4.530	0.343	3.000	4.981	-1.471	2.741
LEARN	3.686	0.554	2.000	5.000	-0.332	0.374
SES	3.483	0.675	1.500	5.000	-0.259	0.218
SAFETY	3.777	0.624	1.500	5.000	-0.469	0.536

1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายละเอียดดังนี้

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 14 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมด 91 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด มีขนาดความสัมพันธ์ตั้งแต่ .233 - .825

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านเดียวกัน พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวในกลุ่มตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน โดยหากตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น

ตัวแปรที่เหลือก็จะมีขนาดเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน (LEARN) กับนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) โดยมีขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.758 แสดงว่า หากนักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงานสูงขึ้น ก็จะส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่นสูงขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกันหากนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่นสูงขึ้น ก็จะส่งผลต่อนักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงานสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรกระบวนการ พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีทิศทางเดียวกัน นั่นคือ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรปัจจัยสนับสนุน พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีทิศทางเดียวกัน คือทิศทางบวก โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรนโยบายและการบริหาร (POLICY) กับตัวแปร ความพร้อมด้านบุคลากร (PERSON) เป็นตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด โดยมีขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.825 แสดงว่า หากโรงเรียนมีนโยบายและการบริหารในระดับสูง บุคลากรก็จะมีความพร้อมสูงขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรทุกด้าน พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดจำนวน 2 คู่ คือ ตัวแปรการป้องกันและแก้ไขปัญหา (PREVENT) กับตัวแปรการส่งเสริมนักเรียน (SUPPORT) และตัวแปรนโยบายและการบริหาร (POLICY) กับตัวแปร ความพร้อมด้านบุคลากร (PERSON) มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .825 แสดงว่า หากโรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสูงขึ้น ก็จะส่งผลให้การส่งเสริมนักเรียนสูงขึ้นด้วย และหากโรงเรียนมีนโยบายและการบริหารในระดับสูง ก็ส่งผลให้บุคลากรมีความพร้อมสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 14 ตัวแปร รวม 91 คู่ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทุกคู่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วย หรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดต่ำลง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดต่ำลงด้วยเช่นกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
KNOW														
SCREEN	0.824**													
SUPPORT	0.706**	0.697**												
PREVENT	0.743**	0.744**	0.825**											
TRANSFER	0.619**	0.621**	0.644**	0.720**										
PERSON	0.613**	0.580**	0.652**	0.660**	0.558**									
POLICY	0.634**	0.612**	0.686**	0.677**	0.602**	0.825**								
SUPPLY	0.505**	0.478**	0.481**	0.512**	0.543**	0.636**	0.594**							
PARENT_SUP	0.560**	0.539**	0.613**	0.646**	0.561**	0.657**	0.635**	0.680**						
OR_SUP	0.518**	0.486**	0.553**	0.573**	0.503**	0.588**	0.601**	0.618**	0.714**					
HEALTH	0.326**	0.398**	0.283**	0.330**	0.233**	0.339**	0.398**	0.294**	0.324**	0.380**				
LEARN	0.546**	0.500**	0.554**	0.658**	0.526**	0.593**	0.582**	0.510**	0.524**	0.455**	0.412**			
SES	0.264**	0.267**	0.306**	0.318**	0.303**	0.429**	0.408**	0.479**	0.273**	0.306**	0.344**	0.639**		
SAFETY	0.463**	0.441**	0.530**	0.589**	0.543**	0.563**	0.523**	0.481**	0.500**	0.458**	0.333**	0.758**	0.646**	

**p<.01

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการวิเคราะห์ตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านนักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (HEALTH) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.530 นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน (LEARN) และนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 3.686 และ 3.777 ตามลำดับ ส่วนด้านนักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง (SES) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3.483

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีลักษณะการแจกแจงเบ้ซ้าย แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้ส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาความโด่ง พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	MEAN	SD	MIN	MAX	SK	KU
HEALTH	4.530	0.343	3.000	4.981	-1.471	2.741
LEARN	3.686	0.554	2.000	5.000	-0.332	0.374
SES	3.483	0.675	1.500	5.000	-0.259	0.218
SAFETY	3.777	0.624	1.500	5.000	-0.469	0.536

เมื่อพิจารณาประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม จากสมการ

$$EFF = 0.39 (HEALT) + 0.09 (LEARN) + 0.62 (SES) + 0.74 (SAFETY)$$

ได้ค่าประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ 3.869

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกำหนดสมมติฐานในการทดสอบคือ เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมตามโมเดลสมมติฐานเท่ากับเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ ($H_0 : \Sigma = S$) การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝงจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการ และปัจจัยสนับสนุน ตัวแปรที่สังเกตได้ จำนวน 14 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น 5) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 6) การคัดกรองนักเรียน 7) การส่งเสริมนักเรียน 8) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 9) การส่งต่อ 10) ความพร้อมด้านบุคลากร 11) นโยบายและการบริหาร 12) ความเพียงพอด้านทรัพยากร 13) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และ 14) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

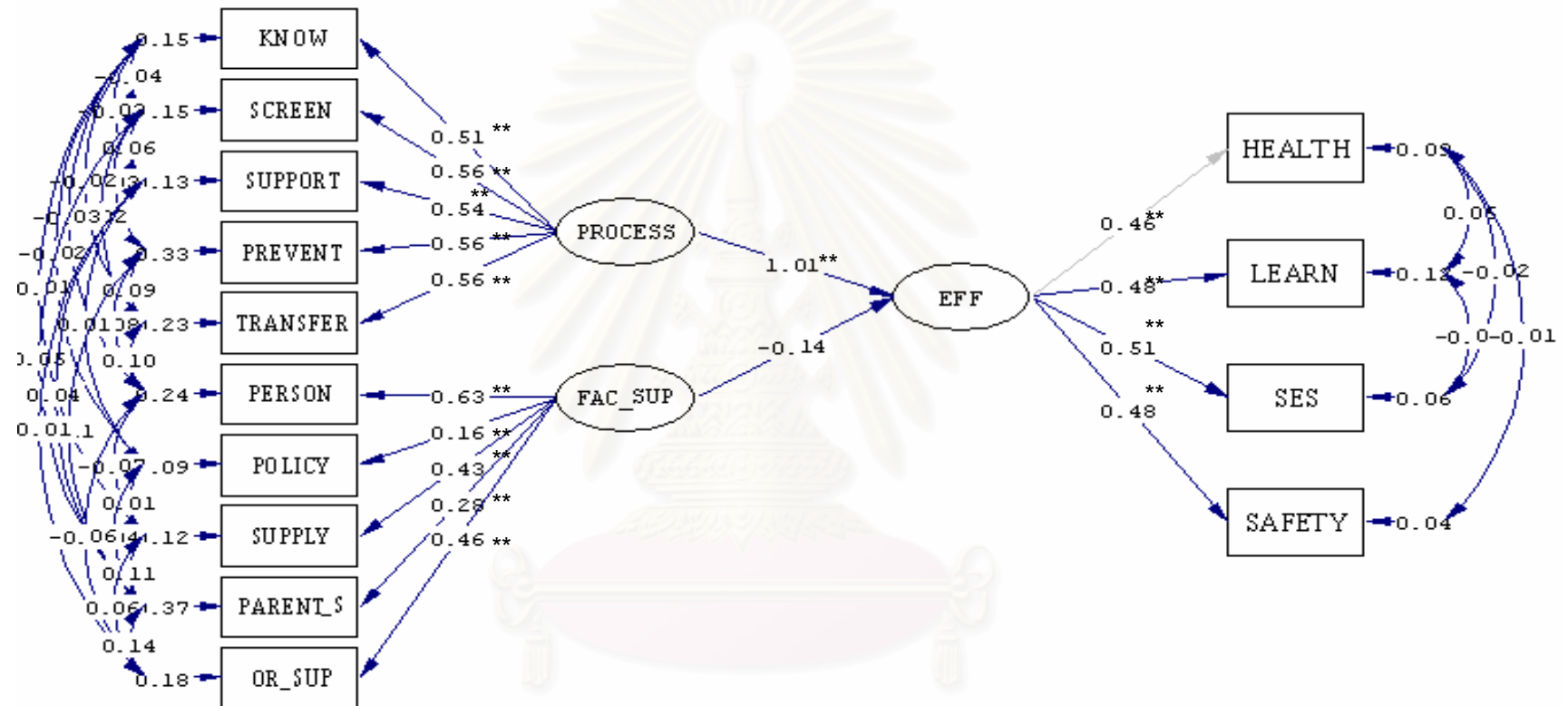
การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดไม่สัมพันธ์กัน ผลการวิเคราะห์

ข้อมูลปรากฏว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 593.49 ที่ค่าองศาอิสระเท่ากับ 74 และความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.73 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.041

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการปรับโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ ซึ่งการปรับโมเดลในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยพิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบ (modification indices) ผลจากการปรับโมเดลผู้วิจัยได้โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chi-Square=9.42, df=33, P-value=0.99998, RMSEA=0.000

แผนภาพที่ 4.1 โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า ไค-สแควร์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.42 ที่ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 33 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .999 ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .990 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0036 และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ เท่ากับ .285 จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ค่า p มีค่ามากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน ค่า GFI มีค่าเป็นหนึ่ง และ AGFI มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสูงสุด (largest standardized residuals) เท่ากับ 1.15 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม (2.00) และกราฟควิล็อตของค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Q plot of standardized residuals) มีค่าความชันมากกว่าแนวทแยง ซึ่งเป็นการแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรที่สังเกตได้ พบว่า ตัวแปรมีความเที่ยงอยู่ระหว่าง .63-.96 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้เหล่านี้มีค่าความเที่ยงในการวัดค่อนข้างสูง สำหรับตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ตัวแปรนักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) มีค่าสูงสุด เท่ากับ .96 รองลงมาคือ นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง (SES) มีค่าเท่ากับ .94 และ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (HEALTH) และนโยบายและการบริหาร (POLICY) ซึ่งมีค่าเท่ากันคือ .91 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีค่าเท่ากับ .790 หรือตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 79

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 14 ตัวแปร โดยพิจารณาตามตัวแปรแฝง ดังนี้ (1) **ตัวแปรแฝงประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** ตัวแปรที่มีน้ำหนัก

ความสำคัญมากที่สุด คือ นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง (SES) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .51 รองลงมาได้แก่ นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น (SAFETY) นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน (LEARN) และนักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (HEALTH) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .48 .48 และ .46 ตามลำดับ (2) **ตัวแปรแฝงกระบวนการ** ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดเท่ากันจำนวน 3 ตัวแปร คือ การคัดกรองนักเรียน (SCREEN) การป้องกันและแก้ไข ปัญหา (PREVENT) การส่งต่อ (TRANSFER) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .56 รองลงมาคือ การส่งเสริมนักเรียน (SUPPORT) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (KNOW) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .54 และ .51 ตามลำดับ (3) **ตัวแปรแฝงปัจจัยสนับสนุน** ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ความพร้อมด้านบุคลากร (PERSON) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .63 รองลงมา คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (OR_SUP) ความเพียงพอด้านทรัพยากร (SUPPLY) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง (PARENT_SUP) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .46 .43 และ .28 ตามลำดับ ส่วนนโยบายและการบริหาร (POLICY) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .16

เมื่อพิจารณาอิทธิพลที่ส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าตัวแปรดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากตัวแปรกระบวนการ ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.01 แสดงว่า กระบวนการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กล่าวคือ หากโรงเรียนมีกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และสม่ำเสมอ ก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นั่นคือ นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน และนักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรผล		EFF					
ตัวแปรสาเหตุ		TE	IE	DE			
PROCESS		1.01		1.01			
FAC_SUP		-0.14		-0.14			
ค่าสถิติ							
ไค-สแควร์=9.42	df=33	p=.999	GFI=1.000	AGFI=.990	RMR=0.0036		
ตัวแปร	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN	SUPPORT
ความเที่ยง	0.91	0.88	0.94	0.96	0.85	0.85	0.87
ตัวแปร	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY	PARENT_SUP	OR_SUP
ความเที่ยง	0.67	0.77	0.76	0.91	0.88	0.63	0.82
สมการโครงสร้างตัวแปร		EFF					
R SQUARE		0.79					
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง							
		EFF	PROCESS	FAC_SUP			
EFF		1.00					
PROCESS		0.89	1.00				
FAC_SUP		0.78	0.91	1.00			
ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้							
ตัวแปรแฝง		ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ			
ตัวแปรที่สังเกตได้							
EFF							
HEALTH		0.46	-	0.39			
LEARN		0.48	0.02	0.09			
SES		0.51	0.03	0.62			
SAFETY		0.48	0.03	0.74			
PROCESS							
KNOW		0.51	0.03	-0.06			
SCREEN		0.56	0.03	0.03			
SUPPORT		0.54	0.03	0.06			
PREVENT		0.56	0.04	0.19			
TRANSFER		0.56	0.03	-0.06			
FAC_SUP							
PERSON		0.63	0.04	-0.01			
POLICY		0.16	0.02	0.10			
SUPPLY		0.43	0.03	-0.14			
PARENT_SUP		0.28	0.04	-0.05			
OR_SUP		0.46	0.03	0.09			

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษาคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,569 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 359 โรงเรียน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 204 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 293 คน ครูฝ่ายแนะแนว จำนวน 133 คน และครูฝ่ายปกครอง จำนวน 290 คน รวมทั้งสิ้น 920 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น กระบวนการ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ และปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความพร้อมด้านบุคลากร 2) นโยบายและการบริหาร 3) ความเพียงพอด้าน

ทรัพยากร 4) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และ 5) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบเติมคำ ซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามขึ้นเอง ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร ความเพียงพอด้านทรัพยากร ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบเติมคำเพื่อวัดประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน คือ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยายเพื่อศึกษาและอธิบายการแจกแจงของตัวแปรที่สังเกตได้ วิเคราะห์สหสัมพันธ์เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้แต่ละคู่ และสร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมลิสเรล LISREL for windows version 8.54

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นครูประจำชั้น ได้รับวิทยฐานะชำนาญ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ได้รับการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยกว่า 5 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้เกี่ยวกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง และมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคือ ทางบวก

2. ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ 3.869

3. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 9.42 ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 33 ค่าความน่าจะเป็น p เท่ากับ .999 ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .990 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.0036 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 79

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่น่าเสนอ มีตัวแปรที่น่าสนใจและเป็นประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอธิบาย ความแปรปรวนของตัวแปรประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 79 ซึ่งผู้วิจัยขออภิปราย ดังนี้ เนื่องจากการวัดประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในครั้งนี้เป็นการวัดประสิทธิผลในเชิง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ 1) นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถ ปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม 2) นักเรียนสามารถเรียนได้ตาม ศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน 3) นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง และ 4) นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่าง ปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและมีจิตสำนึกในการ ดูแลผู้อื่น ซึ่งต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ ตรวจสอบได้ (สุทธิดา ภักดีบุญ, 2548) ซึ่งโรงเรียนบางแห่งอาจไม่มีความพร้อมเรื่องเครื่องมือที่ ใช้วัดผลลัพธ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้อาจทำให้ค่าความแปรปรวนของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าไม่สูง เท่าที่ควร

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนมีอิทธิพลทางลบกับประสิทธิผลระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งปัจจัยสนับสนุนประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร คือ 1) ความพร้อมด้านบุคลากร 2) นโยบายและการบริหาร 3) ความเพียงพอด้านทรัพยากร 4) ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และ 5) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้ จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนั้น ชุมชน ผู้ปกครอง รวมไปถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การเข้า มามีส่วนร่วมในสถานศึกษาของชุมชนและผู้ปกครอง นั้นเป็นการเข้ามาเพื่อรับทราบและร่วม เสนอแนะแนวทางเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและการบริหาร

ความเพียงพอด้านทรัพยากร อาจเนื่องมาจากบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการดำเนินงาน มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนบุคลากรและงบประมาณ ซึ่ง ณรงค์ชัย สาไพวัลย์ (2546) ได้มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ 1) โรงเรียนควรมีคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ 2) โรงเรียนควรมีการพัฒนากระบวนการสรรหา 3) โรงเรียนมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อเอื้อในการดำเนินงาน 4) โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ 5) โรงเรียนควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสูตร ฉัตรเชิดชัย (2547) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบที่งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและสาเหตุโดยรวมเกิดจากการที่ฝ่ายบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย มีความจำกัดทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณ เป้าหมายการปฏิบัติไม่ชัดเจน สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ภาวะผู้นำไม่เหมาะสม สมาชิกที่งานไม่ได้รับการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและทักษะปฏิบัติ กระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติไม่ชัดเจนและขาดการสรุปข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา แนวทางในการแก้ไขและพัฒนา ดังนั้น ฝ่ายบริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีมงานทั้งด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย การส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติ การนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

3. จากการศึกษาพบว่า กระบวนการดำเนินงานส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทางบวก ซึ่งกระบวนการประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ 5 ตัวแปร คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งให้เห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องอาศัยกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ อุตรศาสตร์ (2546) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และความต้องการในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สัมภาษณ์ อุบุญญ์ (2546) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการ

ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนคำชะอีพิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร พบว่า กลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้นและเสนอแนะให้มีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและเห็นควรจัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโรงเรียน การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษา และคณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี คณะทำงานทุกคนตระหนักและเชื่อว่าการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะช่วยพัฒนางานฝ่ายปกครองได้เป็นอย่างดีหากแต่พบว่าควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและให้จัดงานนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เนื่องจากดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาให้ดีขึ้น (อัจฉรี พูลเพิ่ม, 2546) ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4. จากการศึกษาประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ 3.869 โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรงคือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง ซึ่งไม่ได้เก็บข้อมูลจากผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ นักเรียน จึงอาจทำให้ผลการศึกษาประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่สะท้อนถึงผลที่แท้จริง ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากระบบด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การนำเสนอในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผลมาจาก กระบวนการดำเนินงาน คือ การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. บุคลากรในโรงเรียนมีความสำคัญต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง และมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาเพื่อให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำตัวแปรมาศึกษาเพียงบางส่วน ยังมีตัวแปรปัจจัยสนับสนุนอีกมาก ซึ่งควรนำมาศึกษาเพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม ปริมาณภาระงานที่ครูที่ปรึกษาได้รับ เป็นต้น นอกจากนี้ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม ซึ่งน่าจะทำได้สารสนเทศปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับสังกัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบว่าชุดของตัวแปรอิสระในโมเดลจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แตกต่างกันออกไปหรือไม่อย่างไร
3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผู้ดำเนินการเกี่ยวข้องกับระบบโดยตรงคือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง ดังนั้น ควรมีการเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติภาพ เกาแก้วกุล. (2547). **การพัฒนาครูที่ปรึกษาใการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติยา สีอ่อน. (2547). **โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). **จอมปราชญ์นักการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). **แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2549). **รายชื่อโรงเรียนแยกตามเขต**. แหล่งที่มา: <http://www.bopp.go.th/s/bopp/default.php?AccName=bopp&Paname=dataschool&AcclId=1&PatId=4&PalId=219>.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- จารุวรรณ คันธรัตน์ และคณะ. (2547). **สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 : กรณีศึกษาสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 และ 4**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉวีวรรณ ศรีปัญญารัตน์. (2536). **ปัจจัยที่บ่งชี้ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่นในโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตรสังกัดกรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ณรงค์ชัย สาไพรวัดย์. (2546). การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาคณะ
 ปรินญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวีศักดิ์ สนธิ. (2547). **การพัฒนาครูที่ปรึกษาด้านการดำเนินงานตามระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสวายวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์.**
 วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- ธนู เพียรพิเศษ. (2546). **การบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 โรงเรียนพานพิทยาคม จังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทพงศ์ พุกศชาติรัตน์. (2546). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปรินญามหา
 บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญมา นาคะวะรังค์. (2548). **การพัฒนารูปแบบทีมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ อินวรรณ และคณะ. (2545). **ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับนโยบายระบบ
 ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
 สามัญศึกษาจังหวัดแพร่.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ. (2547). **การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 3.**
 วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ภัทรภรณ์ โพนเงิน. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองยศ อุตรศาสตร์. (2546). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัฒนา ล่วงลือ. (2538). **การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต รุ่งศรีทอง. (2545). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิฑูร วงศ์แหวน. (2549). **รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหันคาราชฎรังษฎฐ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิสูตร ฉัตรเชิดชัย. (2547). **การพัฒนารูปแบบทีมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2541). **ทฤษฎีการประเมิน.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข วิวัฒนาการการส่งเสริมสุขภาพระดับนานาชาติ, เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 2 กระทรวงสาธารณสุข.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิรินภา ชี้ทางให้. (2543). **การศึกษาตัวบ่งชี้วัดประสิทธิผลขององค์กรพยาบาล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริรัตน์ นิ่มมา. (2548). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
ไพศาลพิทยาศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เทพสตรี.
- ชมาภรณ์ สายวงศ์ปัญญา. (2548). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ
**สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ลำปาง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สมชาย เหลืองอ่อน. (2548). ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร สระบัว. (2546). การประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โท สาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สังคม แก้วสว่าง. (2546). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเสนาะเวชวิทยา. สารนิพนธ์ การศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัมพันธ์ อู่ปัญญา. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนคำชะอีพิทยาคาร จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาธิตานุช, กระทรวง และ สามีญศึกษา, กรม. (2546). คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 – ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) , กรุงเทพมหานคร:
 กรมสุขภาพจิต.
- สามีญศึกษา, กรม. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สามีญศึกษา, กรม. (2544). หน่วยศึกษานิเทศก์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา, กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.

- สุทธิพงษ์ ยงค์กมล. (2543). **การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อการสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธิดา ภัคดีบุญ. (2548). **การวิจัยพหุเทศกรณีศึกษาของระบบการดำเนินงานการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา ทวีทรัพย์เสถียร. (2546). **การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดล สมการโครงสร้างกลุ่มพหุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล เพ็งแจ่ม. (2544). **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี.
- อััจฉรี พูลเพิ่ม. (2546). **การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกันทรารมณ์ จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาษาอังกฤษ

- Bryant, B. K. (1972). **Student-Teacher Relationships as Related to External Locus of Control**. Dissertation abstracts international.
- Hoy, W. K. and Cecil, G. M. (1995). **Educational administration : Theory, research and practice**. London : SAGE.
- Jackson, S. M. (2003). **The effects of a cognitive-behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management techniques on the classroom behavior and self-efficacy of middle school students**. [Online].(n.d.). Available From : <http://190.246.23.12/dao/detail.nsp>.

- Robbins, S. P. (1987). **Organization theory : Structure, design and application.** 3 rd ed.. New Jersey : Prentice-Hill.
- Steers, R.M. (1977). **Organizational Effectiveness: A Behavioral View.** Monica: Goodyear.
- Towsend, T. (1997). What makes schools effective? A comparison between school communities in Australia and the USA. **School Effectiveness and School Improvement 8:** 311-326
- Vecchio, R.P. (1991). **Organization Behavior.** New York: Harcourt Brace & Company

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ. ดร. ณีฎฐกรรณ์ หลาวทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร. กมลวรรณ ตั้งธนานนท์
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายฤทธิชัย พันธุ์บุญเกิด
ครู คศ.2 วิทยฐานะชำนาญการ หัวหน้างานแนะแนว
โรงเรียนบึงสามพันวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
4. นายวิฑูรย์ เกิดแพร่
ครู คศ.2 วิทยฐานะชำนาญการ หัวหน้าฝ่ายปกครอง
โรงเรียนบึงสามพันวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
5. นายไพโรจน์ กระจ่างพันธ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยสมบูรณวิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
โครงสร้างแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างแบบสอบถามปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นหลัก	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ	ประเด็นย่อย	ข้อที่	ตอนที่
ปัจจัยด้านกระบวนการ	67	45			2
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	13.4	9	1.1 ด้านความสามารถ 1.2 ด้านสุขภาพ 1.3 ด้านครอบครัว	1-9	2
2. การคัดกรองนักเรียน	13.4	9	2.1 เกณฑ์การคัดกรอง 2.2 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	10-18	2
3. การส่งเสริมนักเรียน	13.4	9	3.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม 3.2 การประชุมผู้ปกครอง 3.3 กิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม	19-27	2
4. การป้องกันและแก้ไขปัญห	13.4	9	4.1 การให้คำปรึกษาเบื้องต้น 4.2 การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน	28-36	2
5. การส่งต่อ	13.4	9	5.1 การส่งต่อภายใน 5.2 การส่งต่อภายนอก	37-45	2
ปัจจัยด้านการสนับสนุน	33	22			2
1. ความพร้อมด้านบุคลากร	7.5	5	1.1 การเตรียมความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในระบบดูแล	46-50	2

ประเด็นหลัก	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ	ประเด็นย่อย	ข้อที่	ตอนที่
			ช่วยเหลือนักเรียน 1.2 การจัดสรรจำนวนบุคลากร		
2. นโยบายและการบริหาร	7.5	5	2.1 การกำหนดนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงาน 2.2 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน 2.3 การรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปใช้	51-55	2
3. ความเพียงพอด้านทรัพยากร	9	6	3.1 งบประมาณ 3.2 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ 3.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ 3.4 สถานที่ดำเนินการ	56-61	2
4. ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง	4.5	3	4.1 การมีส่วนร่วม 4.2 การสร้างเครือข่าย 4.3 การติดต่อสื่อสาร	62-64	2
5. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.5	3	5.3 การมีส่วนร่วม 5.4 การติดต่อสื่อสาร	65-67	2
รวม	100	67			

**โครงสร้างแบบสอบถามประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ประเด็น	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ	ประเด็นย่อย	ข้อที่	ตอนที่
1. นักเรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	31.8	7	1.1 จำนวนนักเรียนที่มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย 1.2 จำนวนนักเรียนที่มีสุขภาพกายที่ดี 1.3 จำนวนนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ตามเกณฑ์ปกติของเด็กไทย 1.4 จำนวนนักเรียนที่มีสุขภาพจิตที่ดี 1.5 จำนวนนักเรียนที่ไม่เสพสิ่งเสพติด 1.6 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน	1-7	3
2. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน	31.8	7	2.1 ความสามารถในการเรียนรู้และการทำงาน 2.2 เจตคติต่อการเรียนรู้และการทำงาน	8-14	3
3. นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง	18.2	4	3.1 ความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ 3.2 การดำเนินชีวิต	15-18	3

ประเด็น	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ	ประเด็นย่อย	ข้อที่	ตอนที่
4. นักเรียนสามารถเรียนรู้ และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น	18.2	4	4.1 ความสามารถในการเรียนรู้การดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย 4.2 จิตสำนึกต่อสังคม	19-22	3
รวม	100	22			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
ผลการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือ
แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1. ท่านจัดทำและใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารแบบอื่น ในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา	1	ท่านจัดทำและใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารรูปแบบอื่น ในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา
2. ท่านจัดทำและใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเรียน เช่น การเข้าเรียน ความตั้งใจเรียน การขาดเรียน ฯ	1	-
3. ท่านจัดทำและใช้ข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ด้านกีฬา ด้านดนตรี ด้านศิลปะ ฯ	1	-
4. ท่านบันทึกข้อมูลส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว และข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	1	-
5. ท่านใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) กับนักเรียน	0.8	ท่านใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) กับนักเรียน เพื่อให้รู้จักนักเรียนด้านจิตใจ และอารมณ์มากยิ่งขึ้น
6. ท่านสัมภาษณ์นักเรียนในด้านความสามารถ สุขภาพ การเรียนและครอบครัว	0.8	-
7. ท่านสัมภาษณ์ผู้ปกครองด้านความสามารถ สุขภาพ และการเรียนของนักเรียน	0.8	-
8. ท่านสอบถามพฤติกรรมนักเรียนจากเพื่อนนักเรียนและครูประจำวิชา	0.8	ท่านสอบถามพฤติกรรมนักเรียนด้านการเรียน และความสามารถจากเพื่อนนักเรียนและครูประจำวิชา
9. ท่านไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูล	0.8	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมของนักเรียน ขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายใน ครอบครัว		
การคัดกรองนักเรียน 10. ท่านใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	0.8	ท่านใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิต หรือเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนรูปแบบอื่น เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา
11. ท่านใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารแบบอื่นในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	1	-
12. ท่านใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (S.D.Q.) หรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	1	-
13. ท่านใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	1	-
14. ท่านใช้การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนนักเรียน และครูประจำวิชาในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	0.8	-
15. ท่านใช้การสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียน	0.8	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
ออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา		
16. ท่านนำข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	1	-
17. ท่านจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	-
18. ท่านจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองเป็นห้องเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	0.8	ควรนำไปรวมกับข้อ 17
การส่งเสริมนักเรียน		-
19. ท่านวางแผนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ	1	-
20. ท่านจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นส่งเสริมนักเรียนเป็นประจำทุกครั้งที่ตามแผน	1	-
21. กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัดตรงกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียน	1	-
22. กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัดทำคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน เช่น ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การผ่อนคลายความเครียด การรู้จักตนเอง มีทักษะการตัดสินใจ มีทักษะการปรับตัว ฯ	0.8	-
23. กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัดทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความรู้ความสามารถ แสดงความคิดเห็น ฯ	1	-
24. ท่านบันทึกผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมและประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยจัดทำ	1	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
รายงานกิจกรรม		
25. ท่านมีการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	0.8	ท่านมีการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเกี่ยวกับการช่วยเหลือ สนับสนุนนักเรียนในด้านการเรียน ความสามารถ สุขภาพ และด้านอื่น ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
26. ท่านจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียน	0.8	-
27. ท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ	1	-
การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา		
28. ท่านให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและการปฏิบัติตน	0.8	-
29. ท่านให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน	0.8	ท่านให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง
30. ท่านมีการประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหานักเรียน	0.8	-
31. ท่านจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องของนักเรียน	1	-
32. ท่านใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหานักเรียน	1	ท่านใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือ

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง และแก้ไขปัญหานักเรียน
33. ท่านใช้กิจกรรมในห้องเรียนเพื่อการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน	1	-
34. ท่านใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน	1	-
35. ท่านใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน	1	-
36. ท่านใช้กิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน	1	-
การส่งต่อ	1	-
37. ท่านมีการจัดทำแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น	1	-
38. ท่านมีการจัดทำรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียนไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยเหลือนักเรียน	1	-
39. ท่านมีการติดต่อประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียน	1	-
40. ท่านสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ	1	-
41. ท่านชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อเพื่อเข้ารับการช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนสบายใจยินดีรับการช่วยเหลือ	1	-
42. ท่านจัดหาหน่วยงานหรือบุคคลที่จะให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ฝ่ายปกครอง หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัดรักษายาเสพติด ฯ	1	-
43. ท่านประสานงาน นัดวันเวลา สถานที่กับครูที่รับ	1	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
การช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทราบล่วงหน้า		
44. ท่านติดตามการช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	1	-
45. ท่านแจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	-
ความพร้อมด้านบุคลากร	1	โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม
46. โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
47. โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
48. โรงเรียนของท่านมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
49. โรงเรียนของท่านมีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถและความถนัดของบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
50. โรงเรียนของท่านมีการจัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
นโยบายและการบริหาร	1	-
51. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
52. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้	1	-
53. โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากร	1	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
ในโรงเรียนรับทราบนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		
54. โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	-
55. โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป	1	ควรแยกเป็นสองประเด็น ดังนี้ - โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - โรงเรียนของท่านมีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป
ความเพียงพอด้านทรัพยากร	1	-
56. โรงเรียนของท่านมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		
57. โรงเรียนของท่านมีการจัดหาคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์อย่างเพียงพอ เพื่อสำหรับจัดทำข้อมูลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
58. โรงเรียนของท่านมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
59. โรงเรียนของท่านมีระบบฐานข้อมูลนักเรียนและบุคลากรที่ดีเพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
60. โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ	1	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
ต่าง ๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอ		
61 โรงเรียนของท่านมีการจัดสถานที่สำหรับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร	1	-
ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง 62 ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
63 โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหานักเรียน	1	-
64 โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-
การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 65 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลสาธารณสุข ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การตรวจหาสารเสพติดในโรงเรียน การให้ความรู้เรื่องสารเสพติด	1	-
66 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลสาธารณสุข ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนที่ทางโรงเรียนได้ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียน	1	-
67 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลสาธารณสุข สนับสนุนในด้านอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	-

ผลการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือ
แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม		-
1. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย คิดเป็นร้อยละ.....	1	
2. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย คิดเป็นร้อยละ.....	1	-
3. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีสุขภาพกายที่ดี คิดเป็นร้อยละ.....	1	-
4. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) ตามเกณฑ์ปกติของเด็กไทย คิดเป็นร้อยละ.....	1	-
5. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีสุขภาพจิตที่ดี คิดเป็นร้อยละ.....	0.8	-
6. นักเรียนโรงเรียนของท่านไม่เสพสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ คิดเป็นร้อยละ.....	1	-
7. นักเรียนโรงเรียนของท่านสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ.....	1	-
นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน		แยกเป็น 2 ประเด็น
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีความสุขในการเรียน	0.8	- นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ - นักเรียนมีความสุขในการเรียน

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
9. นักเรียนใฝ่เรียนรู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	0.8	-
10. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกรายวิชา	0.8	-
11. นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	0.8	-
12. นักเรียนได้ใช้ความสามารถพิเศษของตนเองได้อย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์	0.8	-
13. นักเรียนมีความสุขในการทำงาน	0.8	-
14. นักเรียนมีกระบวนการทำงานและได้ผลงานที่มีคุณภาพ	0.6	-
นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง		
15. นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการศึกษาเล่าเรียนอย่างเพียงพอ	0.8	นักเรียนมีวิสัยทัศน์ที่จำเป็นในการศึกษาเล่าเรียนอย่างเพียงพอ
16. นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจอย่างเพียงพอ	0.8	นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตอย่างเพียงพอ
17. นักเรียนดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม	0.6	-
18. นักเรียนได้รับการคุ้มครองจากครอบครัวและสามารถหลีกเลี่ยง ป้องกันตนเองให้พ้นภัยได้	0.8	-
นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น		
19. นักเรียนริเริ่มจัดกิจกรรมสร้างความสร้างความตระหนักในการป้องกันแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน	0.6	-
20. นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้	0.8	-

ข้อความ	ค่า IOC	สิ่งที่ปรับปรุง
ห่างจากภัยสังคมและภัยยาเสพติดได้		
21. นักเรียนมีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่น อย่างสม่ำเสมอ	0.8	-
22. นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน	0.8	-

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ท่านผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง

ด้วยดิฉัน นางสาวปิยะพร ป้อมเกษตร์ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ท่านได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อคำถาม โดยข้อมูลที่ได้รับจะเก็บเป็นความลับและนำเสนอเป็นภาพรวม โดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพของผู้ตอบแต่อย่างใด และผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและแผนการจัดการเพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวปิยะพร ป้อมเกษตร์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

- แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ผู้ที่ตอบแบบสอบถามนี้คือผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง
- เมื่อตอบแบบสอบถามแล้วกรุณาพับตามรอยปรุและโปรดนำส่งไปรษณีย์ที่ท่านสะดวกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น (*โดยด่วนที่สุดเท่าที่ท่านจะกรุณา*)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ	☐	1. ชาย	☐	2. หญิง
2. วุฒิการศึกษา	☐	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐	2. ปริญญาตรี
	☐	3. ปริญญาโท	☐	4. ปริญญาเอก
3. อายุ.....ปี				
4. ตำแหน่ง	☐	1. ผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหาร	☐	2. ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น
	☐	3. ครูฝ่ายแนะแนว	☐	4. ครูฝ่ายปกครอง
5. วิทยฐานะ	☐	1. ยังไม่ได้รับวิทยฐานะ	☐	2. วิทยฐานะชำนาญการ
	☐	3. วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	☐	4. วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
	☐	5. วิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ		
6. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี				
7. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....ครั้ง				

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามที่ท่านหรือโรงเรียนได้ปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง มีการปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
4	หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์
3	หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2	หมายถึง มีการปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1	หมายถึง ยังไม่มีการปฏิบัติ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
กระบวนการ						
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ท่านจัดทำและใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารรูปแบบอื่น ในการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา					
2	ท่านจัดทำและใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเรียน เช่น การเข้าเรียน ความตั้งใจเรียน การขาดเรียน ฯ					
3	ท่านจัดทำและใช้ข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ด้านกีฬา ด้านดนตรี ด้านศิลปะ ฯ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
4	ท่านบันทึกข้อมูลส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว และข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน					
5	ท่านใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) กับนักเรียนเพื่อให้รู้จักนักเรียนด้านจิตใจ และอารมณ์มากยิ่งขึ้น					
6	ท่านสัมภาษณ์นักเรียนในด้านความสามารถ สุขภาพ การเรียนและครอบครัว					
7	ท่านสัมภาษณ์ผู้ปกครองด้านความสามารถ สุขภาพ และการเรียนของนักเรียน					
8	ท่านสอบถามพฤติกรรมนักเรียนด้านการเรียน และความสามารถจากเพื่อนนักเรียนและครูประจำวิชา					
9	ท่านไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่บ้าน และสังเกตสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว					
10	การคัดกรองนักเรียน ท่านใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนของกรมสุขภาพจิตหรือเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนรูปแบบอื่น เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
11	ท่านใช้ระเบียบสะสมหรือเอกสารแบบอื่นในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
12	ท่านใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (S.D.Q.) หรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน โดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
13	ท่านใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
14	ท่านใช้การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนนักเรียน และครูประจำวิชาในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
15	ท่านใช้การสัมภาษณ์ผู้ปกครองในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
16	ท่านนำข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา					
17	ท่านจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล					
18	การส่งเสริมนักเรียน ท่านวางแผนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ					
19	ท่านจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นส่งเสริมนักเรียนเป็นประจำทุกครั้งที่ตามแผน					
20	กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัดตรงกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียน					
21	กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัด ท่านคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน เช่น ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การผ่อนคลายความเครียด การรู้จักตนเอง มีทักษะการตัดสินใจ มีทักษะการปรับตัว ฯ					
22	กิจกรรมโฮมรูมหรือกิจกรรมอื่นที่ท่านจัด ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความรู้ ความสามารถ แสดงความคิดเห็น ฯ					
23	ท่านบันทึกผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมและประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยจัดทำรายงานกิจกรรม					
24	ท่านมีการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเกี่ยวกับการช่วยเหลือ สนับสนุนนักเรียนในด้านการเรียน ความสามารถ สุขภาพ และด้านอื่น ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
25	ท่านจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและร่วมมือดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
26	ท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ					
27	การป้องกันและแก้ไขปัญหา ท่านให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือและผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและการปฏิบัติตน					
28	ท่านให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ และสนับสนุนนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
29	ท่านมีการประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
30	ท่านจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนโดยคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของนักเรียน					
31	ท่านใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
32	ท่านใช้กิจกรรมในห้องเรียนเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
33	ท่านใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
34	ท่านใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
35	ท่านใช้กิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน					
36	การส่งต่อ ท่านมีการจัดทำแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น					
37	ท่านมีการจัดทำรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียนไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยเหลือนักเรียน					
38	ท่านมีการติดต่อประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียน					
39	ท่านสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ					
40	ท่านชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อเพื่อเข้ารับการช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนสบายใจยินดีรับการช่วยเหลือ					
41	ท่านจัดหาหน่วยงานหรือบุคคลที่จะให้การช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ฝ่ายปกครอง หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัดรักษายาเสพติด ฯ					
42	ท่านประสานงาน นัดวันเวลา สถานที่กับครูที่รับการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทราบล่วงหน้า					
43	ท่านติดตามการช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
44	ท่านแจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
ปัจจัยสนับสนุน						
45	ความพร้อมด้านบุคลากร โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม					
46	โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
47	โรงเรียนของท่านมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
48	โรงเรียนของท่านมีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถและความถนัดของบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
49	โรงเรียนของท่านมีการจัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
50	นโยบายและการบริหาร โรงเรียนของท่านมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
51	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้					
52	โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนรับทราบนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
53	โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
54	โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
55	โรงเรียนของท่านมีการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป					
56	ความเพียงพอด้านทรัพยากร โรงเรียนของท่านมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
	ดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
57	โรงเรียนของท่านมีการจัดหาคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์อย่างเพียงพอเพื่อสำหรับจัดทำข้อมูลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
58	โรงเรียนของท่านมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
59	โรงเรียนของท่านมีระบบฐานข้อมูลนักเรียนและบุคลากรที่ดีเพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
60	โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอ					
61	โรงเรียนของท่านมีการจัดสถานที่สำหรับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร					
62	ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
63	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหานักเรียน					
64	โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
65	การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การตรวจหาสารเสพติดในโรงเรียน การให้ความรู้เรื่องสารเสพติด					
66	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนที่ทางโรงเรียนได้ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียน					
67	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข สนับสนุนในด้านอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา

คำชี้แจง ให้ท่านเติมข้อมูลลงในช่องว่างต่อไปนี้

นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่าง
เหมาะสม

1. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย คิดเป็นร้อยละ.....
2. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย คิดเป็นร้อยละ.....
3. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีสุขภาพกายที่ดี คิดเป็นร้อยละ.....
4. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีสุขภาพจิตที่ดี คิดเป็นร้อยละ.....
5. นักเรียนโรงเรียนของท่านมีความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) ตามเกณฑ์ปกติของเด็กไทย
คิดเป็นร้อยละ.....
6. นักเรียนโรงเรียนของท่านไม่เสเพลเสพติด และสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
คิดเป็นร้อยละ.....
7. นักเรียนโรงเรียนของท่านสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม
คิดเป็นร้อยละ.....

คำชี้แจง จากข้อ 8 – 22 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามการรับรู้ของท่าน

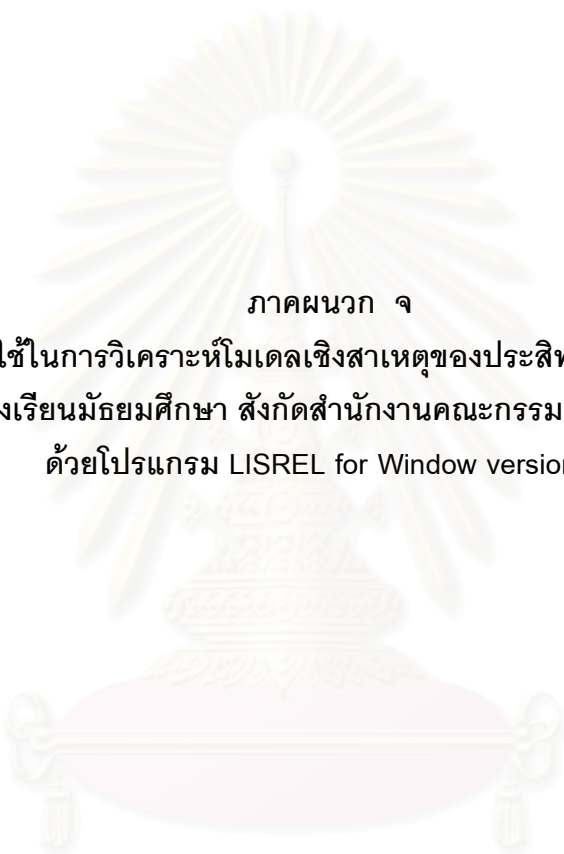
- 5 หมายถึง ตรงกับการรับรู้ของท่านมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงกับการรับรู้ของท่านมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับการรับรู้ของท่านปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงกับการรับรู้ของท่านน้อย
- 1 หมายถึง ตรงกับการรับรู้ของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		1	2	3	4	5
8	นักเรียนสามารถเรียนได้ตามศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ					
9	นักเรียนมีความสุขในการเรียน					
10	นักเรียนใฝ่เรียนรู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ					
11	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกระดับวิชา					
12	นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		1	2	3	4	5
13	นักเรียนได้ใช้ความสามารถพิเศษของตนเองได้อย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์					
14	นักเรียนมีความสุขในการทำงาน					
15	นักเรียนมีกระบวนการทำงานและได้ผลงานที่มีคุณภาพ					
16	นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง นักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จำเป็นในการศึกษาเล่าเรียนอย่างเพียงพอ					
17	นักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตอย่างเพียงพอ					
18	นักเรียนดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม					
19	นักเรียนได้รับการคุ้มครองจากครอบครัวและสามารถหลีกเลี่ยงป้องกันตนเองให้พ้นภัยได้					
20	นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น นักเรียนจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักในการป้องกันแก้ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน					
21	นักเรียนหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้ห่างจากภัยสังคมและภัยยาเสพติดได้					
22	นักเรียนมีจิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ					
23	นักเรียนสามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน					

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาเสียสละเวลา

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้วยโปรแกรม LISREL for Window version 8.54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้วยโปรแกรม LISREL for Window version 8.54

LISREL 8.54

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\user\Desktop\PORN4.LS8:

strigies

STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS

DA NI=14 NO=359 MA=CM

LA

'HEALTH' 'LEARN' 'SES' 'SAFETY' 'KNOW' 'SCREEN' 'SUPPORT' 'PREVENT' 'TRANSFER' 'PERSON' 'POLICY' 'SUPPLY' 'PARENT_SUP'

'OR_SUP'

KM

1.000

0.824 1.000

0.706 0.697 1.000

0.743 0.744 0.825 1.000

0.619 0.621 0.644 0.720 1.000

0.613 0.580 0.652 0.660 0.558 1

0.634 0.612 0.686 0.677 0.602 0.825 1

0.505 0.478 0.481 0.512 0.543 0.636 0.594 1

0.560 0.539 0.613 0.646 0.561 0.657 0.635 0.680 1

0.518 0.486 0.553 0.573 0.503 0.588 0.601 0.618 0.714 1

0.326 0.398 0.283 0.330 0.233 0.339 0.398 0.294 0.324 0.380 1

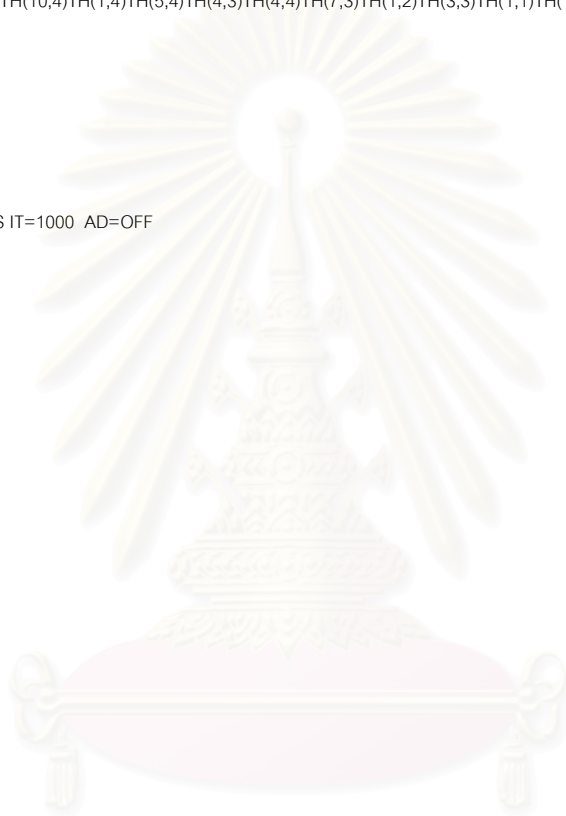
0.546 0.500 0.554 0.658 0.526 0.593 0.582 0.510 0.524 0.455 0.412 1

0.264 0.267 0.306 0.318 0.303 0.429 0.408 0.479 0.273 0.306 0.344 0.639 1

0.463 0.441 0.530 0.589 0.543 0.563 0.523 0.481 0.500 0.458 0.333 0.758 0.646 1

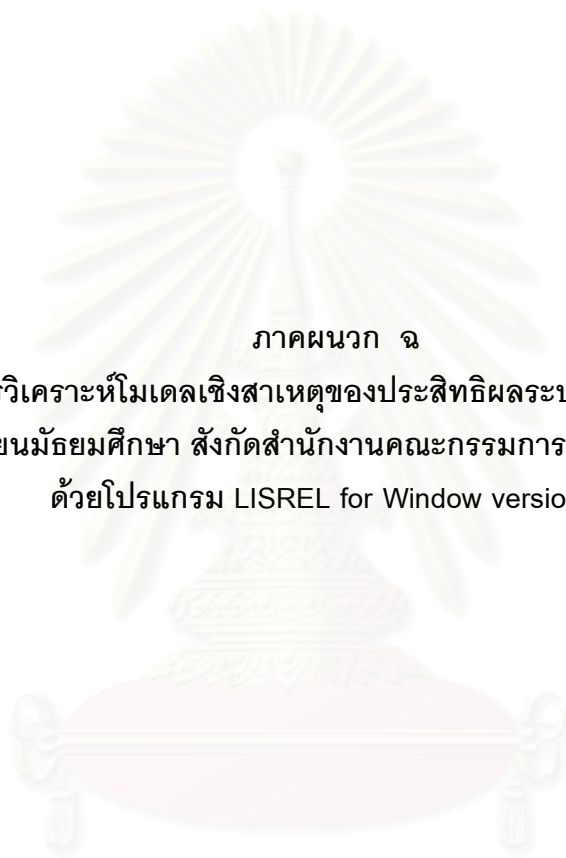
SD

0.549 0.594 0.566 0.521 0.638 0.686 0.649 0.799 0.733 0.804 0.343 0.554 0.675 0.624
MO NY=4 NX=10 NE=1 NK=2 LX=FU,FI LY=FU,FR GA=FU,FR BE=FU,FI PH=FU,FR TD=FU,FI PS=DI,FR TE=FU,FI
FR LX(1,1)LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,1) LX(6,2)LX(7,2) LX(8,2) LX(9,2) LX(10,2)
FR TD(1,1)TD(2,2)TD(3,3)TD(4,4)TD(5,5)TD(6,6)TD(7,7)TD(8,8)TD(9,9)TD(10,10)
FR TE(1,1)TE(2,2)TE(3,3)TE(4,4)
FR TE(2,1)TE(4,1)TE(3,1)TE(3,2)
FR TD(3,2)TD(6,5)TD(9,4)TD(5,4)TD(6,4)TD(8,6)TD(10,9)TD(9,8)TD(10,8)TD(9,7)TD(10,6)TD(2,1)
TD(7,1)TD(10,3)TD(3,1)TD(8,1)TD(9,2)TD(9,3)TD(4,2)TD(5,2)TD(6,1)TD(7,3)TD(5,1)TD(8,7)
FR TH(7,2)TH(8,4)TH(8,1)TH(10,4)TH(1,4)TH(5,4)TH(4,3)TH(4,4)TH(7,3)TH(1,2)TH(3,3)TH(1,1)TH(10,2)
LK
'PROCESS' 'FAC_SUP'
LE
'EFF'
PATH DIAGRAM
OU SE TV EF SS MI RS FS IT=1000 AD=OFF

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้วยโปรแกรม LISREL for Window version 8.54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้วยโปรแกรม LISREL for Window version 8.54

DATE: 4/20/2008

TIME: 23:59

L I S R E L 8.54

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\user\Desktop\PORN5_»ÃÑ°áÀà'Á.LS8:

strigies

STUDENT CARING AND SUPPORTING SYSTEMS

DA NI=14 NO=359 MA=CM

LA

'HEALTH' 'LEARN' 'SES' 'SAFETY' 'KNOW' 'SCREEN' 'SUPPORT' 'PREVENT' 'TRANSFER' 'PERSON' 'POLICY' 'SUPPLY' 'PARENT_SUP'

'OR_SUP'

KM

1

0.824 1

0.706 0.697 1

0.743 0.744 0.825 1

0.619 0.621 0.644 0.720 1

0.613 0.580 0.652 0.660 0.558 1

0.634 0.612 0.686 0.677 0.602 0.825 1

0.505 0.478 0.481 0.512 0.543 0.636 0.594 1

0.560 0.539 0.613 0.646 0.561 0.657 0.635 0.680 1

0.518 0.486 0.553 0.573 0.503 0.588 0.601 0.618 0.714 1

0.326 0.398 0.283 0.330 0.233 0.339 0.398 0.294 0.324 0.380 1

0.546 0.500 0.554 0.658 0.526 0.593 0.582 0.510 0.524 0.455 0.412 1
0.264 0.267 0.306 0.318 0.303 0.429 0.408 0.479 0.273 0.306 0.344 0.639 1
0.463 0.441 0.530 0.589 0.543 0.563 0.523 0.481 0.500 0.458 0.333 0.758 0.646 1
SD
0.549 0.594 0.566 0.521 0.638 0.686 0.649 0.799 0.733 0.804 0.343 0.554 0.675 0.624
MO NY=4 NX=10 NE=1 NK=2 LX=FU,FI LY=FU,FR GA=FU,FR BE=FU,FI PH=FU,FR TD=FU,FI PS=DI,FR TE=FU,FI
FR LX(1,1)LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,1) LX(6,2)LX(7,2) LX(8,2) LX(9,2) LX(10,2)
FR TD(1,1)TD(2,2)TD(3,3)TD(4,4)TD(5,5)TD(6,6)TD(7,7)TD(8,8)TD(9,9)TD(10,10)
FR TE(1,1)TE(2,2)TE(3,3)TE(4,4)
FR TE(2,1)TE(4,1)TE(3,1)TE(3,2)
FR TD(3,2)TD(6,5)TD(9,4)TD(5,4)TD(6,4)TD(8,6)TD(10,9)TD(9,8)TD(10,8)TD(9,7)TD(10,6)TD(2,1)
FR TD(7,1)TD(10,3)TD(3,1)TD(8,1)TD(9,2)TD(9,3)TD(4,2)TD(5,2)TD(6,1)TD(7,3)TD(5,1)TD(8,7)
FR TH(7,2)TH(8,4)TH(8,1)TH(10,4)TH(1,4)TH(5,4)TH(4,3)TH(4,4)TH(7,3)TH(1,2)TH(3,3)TH(1,1)TH(10,2)
LK
'PROCESS' 'FAC_SUP'
LE
'EFF'
PATH DIAGRAM
OU SE TV EF SS MI RS FS IT=1000 AD=OFF

strigies

Number of Input Variables 14
Number of Y - Variables 4
Number of X - Variables 10
Number of ETA - Variables 1
Number of KSI - Variables 2
Number of Observations 359

strigies

Covariance Matrix

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
HEALTH	0.30					
LEARN	0.27	0.35				
SES	0.22	0.23	0.32			
SAFETY	0.21	0.23	0.24	0.27		
KNOW	0.22	0.24	0.23	0.24	0.41	
SCREEN	0.23	0.24	0.25	0.24	0.24	0.47
SUPPORT	0.23	0.24	0.25	0.23	0.25	0.37
PREVENT	0.22	0.23	0.22	0.21	0.28	0.35
TRANSFER	0.23	0.23	0.25	0.25	0.26	0.33
PERSON	0.23	0.23	0.25	0.24	0.26	0.32
POLICY	0.06	0.08	0.05	0.06	0.05	0.08
SUPPLY	0.17	0.16	0.17	0.19	0.19	0.23
PARENT_S	0.10	0.11	0.12	0.11	0.13	0.20

OR_SUP 0.16 0.16 0.19 0.19 0.22 0.24

Covariance Matrix

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY
SUPPORT	0.42					
PREVENT	0.31	0.64				
TRANSFER	0.30	0.40	0.54			
PERSON	0.31	0.40	0.42	0.65		
POLICY	0.09	0.08	0.08	0.10	0.12	
SUPPLY	0.21	0.23	0.21	0.20	0.08	0.31
PARENT_S	0.18	0.26	0.14	0.17	0.08	0.24
OR_SUP	0.21	0.24	0.23	0.23	0.07	0.26

Covariance Matrix

	PARENT_S	OR_SUP
PARENT_S	0.46	
OR_SUP	0.27	0.39

strigies

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

EFF

HEALTH	0
LEARN	1
SES	2
SAFETY	3

LAMBDA-X

PROCESS	FAC_SUP
KNOW	4 0
SCREEN	5 0
SUPPORT	6 0
PREVENT	7 0
TRANSFER	8 0
PERSON	0 9
POLICY	0 10
SUPPLY	0 11
PARENT_S	0 12
OR_SUP	0 13

GAMMA

	PROCESS	FAC_SUP
EFF	14	15

PHI

	PROCESS	FAC_SUP
PROCESS	0	
FAC_SUP	16	0

PSI

EFF

17

THETA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
HEALTH	18			
LEARN	19	20		
SES	21	22	23	
SAFETY	24	0	0	25

THETA-DELTA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
KNOW	26	27	0	28
SCREEN	0	0	0	0
SUPPORT	0	0	32	0
PREVENT	0	0	36	37
TRANSFER	0	0	0	40
PERSON	0	0	0	0
POLICY	0	49	50	0
SUPPLY	54	0	0	55
PARENT_S	0	0	0	0
OR_SUP	0	66	0	67

THETA-DELTA

	KNOW	SCREEN	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON
KNOW	29					

SCREEN	30	31				
SUPPORT	33	34	35			
PREVENT	0	38	0	39		
TRANSFER	41	42	0	43	44	
PERSON	45	0	0	46	47	48
POLICY	51	0	52	0	0	0
SUPPLY	56	0	0	0	0	57
PARENT_S	0	60	61	62	0	0
OR_SUP	0	0	68	0	0	69

THETA-DELTA

	POLICY	SUPPLY	PARENT_S	OR_SUP
POLICY	53			
SUPPLY	58	59		
PARENT_S	63	64	65	
OR_SUP	0	70	71	72

strigies

Number of Iterations = 70

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

EFF

HEALTH 0.46

LEARN 0.48
(0.02)
21.89

SES 0.51
(0.03)
18.48

SAFETY 0.48
(0.03)
18.87

LAMBDA-X

PROCESS FAC_SUP

KNOW 0.51 --

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(0.03)
16.85

SCREEN 0.56 --
(0.03)
17.89

SUPPORT 0.54 --
(0.03)
18.43

PREVENT 0.56 --
(0.04)
14.43

TRANSFER 0.56 --
(0.03)
16.24

PERSON -- 0.63
(0.04)
14.68

POLICY -- 0.16
(0.02)
8.76

SUPPLY -- 0.43
(0.03)
14.47

PARENT_S -- 0.28
(0.04)
7.44

OR_SUP -- 0.46
(0.03)
14.04

GAMMA

PROCESS FAC_SUP

EFF 1.01 -0.14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(0.19) (0.18)
 5.36 -0.75

Covariance Matrix of ETA and KSI

	EFF	PROCESS	FAC_SUP
EFF	1.00		
PROCESS	0.89	1.00	
FAC_SUP	0.78	0.91	1.00

PHI

	PROCESS	FAC_SUP
PROCESS	1.00	
FAC_SUP	0.91	1.00

(0.03)
27.59

PSI

EFF
0.21

(0.04)
4.72

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

EFF
0.79

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

EFF
0.79

THETA-EPS

HEALTH	LEARN	SES	SAFETY

HEALTH 0.09
(0.01)
6.96

LEARN 0.05 0.12
(0.01) (0.01)
4.56 10.13

SES -0.02 -0.01 0.06
(0.01) (0.01) (0.01)
-1.97 -1.55 6.88

SAFETY -0.01 -- -- 0.04
(0.01) (0.01)
-1.21 6.70

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
-----	-----	-----	-----
0.71	0.66	0.81	0.84

THETA-DELTA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
	-----	-----	-----	-----
KNOW	0.01	0.02	--	0.02
	(0.01)	(0.01)		(0.01)
	1.16	2.03		3.00

SCREEN -- -- -- --

SUPPORT -- -- 0.01 --
(0.01)
1.02

PREVENT -- -- -0.04 -0.02
(0.01) (0.01)
-3.64 -2.90

TRANSFER -- -- -- 0.01
(0.01)
1.77

PERSON -- -- -- --

POLICY -- 0.02 -0.01 --
 (0.01) (0.00)
 3.61 -1.86

SUPPLY 0.01 -- -- 0.03
 (0.01) (0.01)
 2.36 5.04

PARENT_S -- -- -- --

OR_SUP -- -0.01 -- 0.02
 (0.01) (0.01)
 -1.19 2.93

THETA-DELTA

KNOW SCREEN SUPPORT PREVENT TRANSFER PERSON

KNOW 0.15
 (0.02)
 9.04

SCREEN -0.04 0.15
 (0.01) (0.02)
 -3.37 9.15

SUPPORT -0.03 0.06 0.13
 (0.01) (0.01) (0.01)
 -2.36 4.79 8.64

PREVENT -- 0.03 -- 0.33
 (0.01) (0.03)
 2.50 12.04

TRANSFER -0.02 0.02 -- 0.09 0.23
 (0.01) (0.01) (0.02) (0.02)
 -1.59 1.82 4.91 11.25

PERSON -0.03 -- -- 0.08 0.10 0.24
 (0.01) (0.02) (0.02) (0.04)
 -2.28 3.79 5.29 6.60

POLICY	-0.02	--	0.01	--	--	--
	(0.01)		(0.01)			
	-3.17		1.93			

SUPPLY	-0.01	--	--	--	--	-0.07
	(0.01)					(0.02)
	-1.82					-4.05

PARENT_S	--	0.05	0.04	0.11	--	--
		(0.01)	(0.01)	(0.01)		
		4.16	3.70	7.55		

OR_SUP	--	--	-0.01	--	--	-0.06
			(0.01)			(0.02)
			-2.01			-3.18

THETA-DELTA

	POLICY	SUPPLY	PARENT_S	OR_SUP
--	--------	--------	----------	--------

POLICY	0.09
	(0.01)
	12.74

SUPPLY	0.01	0.12
	(0.01)	(0.02)
	1.87	6.93

PARENT_S	0.04	0.11	0.37
	(0.01)	(0.02)	(0.03)
	4.54	7.43	13.54

OR_SUP	--	0.06	0.14	0.18
		(0.02)	(0.02)	(0.02)
		3.80	7.98	8.34

Squared Multiple Correlations for X - Variables

	KNOW	SCREEN	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON
--	------	--------	---------	---------	----------	--------

	0.64	0.68	0.70	0.48	0.57	0.62
--	------	------	------	------	------	------

Squared Multiple Correlations for X - Variables

POLICY	SUPPLY	PARENT_S	OR_SUP
0.22	0.60	0.17	0.55

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 33

Minimum Fit Function Chi-Square = 9.52 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 9.42 (P = 1.00)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 0.0)

Minimum Fit Function Value = 0.027

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.49

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.49 ; 0.49)

ECVI for Saturated Model = 0.59

ECVI for Independence Model = 27.59

Chi-Square for Independence Model with 91 Degrees of Freedom = 9850.23

Independence AIC = 9878.23

Model AIC = 153.42

Saturated AIC = 210.00

Independence CAIC = 9946.60

Model CAIC = 505.02

Saturated CAIC = 722.75

Normed Fit Index (NFI) = 1.00

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.01

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.36

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 1.00

Critical N (CN) = 2061.41

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0036

Standardized RMR = 0.0090

Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.31

strigies

Fitted Covariance Matrix

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
HEALTH	0.30					
LEARN	0.27	0.35				
SES	0.22	0.23	0.32			
SAFETY	0.21	0.23	0.24	0.27		
KNOW	0.22	0.24	0.23	0.24	0.41	
SCREEN	0.23	0.24	0.25	0.24	0.24	0.47
SUPPORT	0.22	0.23	0.25	0.23	0.25	0.37
PREVENT	0.23	0.24	0.22	0.21	0.28	0.34
TRANSFER	0.23	0.24	0.25	0.25	0.26	0.33
PERSON	0.23	0.24	0.25	0.24	0.26	0.33
POLICY	0.06	0.08	0.06	0.06	0.05	0.08
SUPPLY	0.17	0.16	0.17	0.19	0.18	0.22
PARENT_S	0.10	0.10	0.11	0.10	0.13	0.19
OR_SUP	0.17	0.17	0.18	0.19	0.21	0.24

Fitted Covariance Matrix

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY
SUPPORT	0.42					
PREVENT	0.30	0.64				
TRANSFER	0.30	0.40	0.54			
PERSON	0.31	0.40	0.42	0.65		
POLICY	0.09	0.08	0.08	0.10	0.12	
SUPPLY	0.21	0.22	0.22	0.20	0.08	0.31
PARENT_S	0.18	0.25	0.14	0.17	0.08	0.23
OR_SUP	0.21	0.23	0.23	0.23	0.07	0.26

Fitted Covariance Matrix

	PARENT_S	OR_SUP
PARENT_S	0.45	
OR_SUP	0.26	0.39

Fitted Residuals

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
HEALTH	0.00					
LEARN	0.00	0.00				
SES	0.00	0.00	0.00			
SAFETY	0.00	0.00	0.00	0.00		
KNOW	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
SCREEN	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
SUPPORT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
PREVENT	-0.01	-0.01	0.00	0.00	-0.01	0.00
TRANSFER	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
PERSON	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00
POLICY	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
SUPPLY	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01
PARENT_S	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01
OR_SUP	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01

Fitted Residuals

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY
SUPPORT	0.00					
PREVENT	0.01	0.00				
TRANSFER	0.00	0.00	0.00			
PERSON	0.00	0.00	0.00	0.00		
POLICY	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
SUPPLY	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00
PARENT_S	0.00	0.01	0.00	-0.01	0.00	0.01
OR_SUP	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00

Fitted Residuals

	PARENT_S	OR_SUP
PARENT_S	0.01	
OR_SUP	0.01	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.01
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 0.01

Stemleaf Plot

-10|6
 -9|

- 8|7
 - 7|40
 - 6|21
 - 5|
 - 4|63
 - 3|9974
 - 2|96652111
 - 1|987776553222200
 - 0|8866542100
 0|2244566778888899
 1|01222566678
 2|234556788
 3|0011666788
 4|1
 5|02567
 6|59
 7|012
 8|578

Standardized Residuals

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
HEALTH	0.16					
LEARN	0.69	0.46				
SES	0.50	0.79	0.88			
SAFETY	0.28	0.54	0.59	0.51		
KNOW	-0.72	-0.32	0.58	0.94	0.50	
SCREEN	0.10	-0.50	-0.22	-0.46	-0.20	0.95
SUPPORT	0.72	0.59	0.20	-0.08	0.46	0.51
PREVENT	-0.66	-0.93	0.29	0.58	-0.65	0.80
TRANSFER	-0.22	-0.23	0.56	0.55	-0.34	0.04
PERSON	-0.06	-0.62	-0.18	0.55	-0.46	-0.10
POLICY	0.54	0.39	-0.14	-0.26	-0.34	-0.55
SUPPLY	-0.21	0.37	0.45	0.62	0.48	0.93
PARENT_S	-0.18	0.21	0.62	0.94	0.22	1.11
OR_SUP	-0.93	-0.28	0.53	0.63	0.46	0.70

Standardized Residuals

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY
SUPPORT	0.28					
PREVENT	0.70	-0.64				
TRANSFER	0.10	-0.25	0.55			
PERSON	0.00	-0.71	0.45	0.27		
POLICY	-0.59	-0.14	-0.01	0.45	0.00	
SUPPLY	-0.48	0.87	-0.46	-0.08	-0.51	0.39

PARENT_S	0.17	0.47	-0.32	-0.77	-0.34	1.05
OR_SUP	-0.21	0.58	-0.34	-0.39	-0.45	0.59

Standardized Residuals

	PARENT_S	OR_SUP
PARENT_S	0.94	
OR_SUP	1.10	1.15

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -0.93

Median Standardized Residual = 0.22

Largest Standardized Residual = 1.15

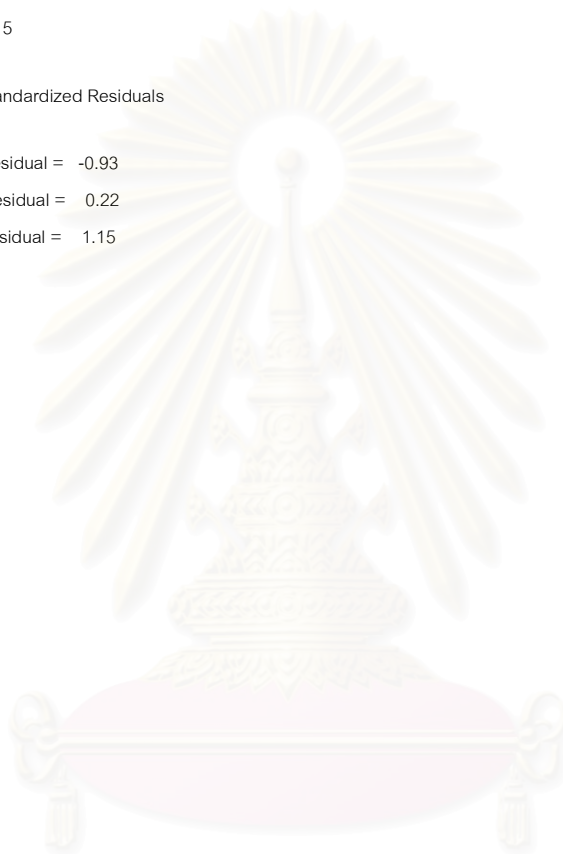
Stemleaf Plot

```

-9|33
-8|
-7|721
-6|6542
-5|9510
-4|86665
-3|9444422
-2|865322110
-1|88440
-0|886100
0|4
1|0067
2|0127889
3|799
4|55566678
5|00113445556888999
6|2239
7|0029
8|078
9|34445
10|5
11|015

```

strigies

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLICY	-0.06	--
SUPPLY	0.10	--
PARENT_S	0.14	--
OR_SUP	-0.03	--

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
HEALTH	--			
LEARN	--	--		
SES	--	--	--	
SAFETY	--	0.13	0.13	--

Expected Change for THETA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
HEALTH	--			
LEARN	--	--		
SES	--	--	--	
SAFETY	--	0.00	0.00	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
KNOW	--	--	0.06	--
SCREEN	0.21	0.28	0.03	0.21
SUPPORT	0.00	0.42	--	0.02
PREVENT	0.04	0.17	--	--
TRANSFER	0.05	0.07	0.42	--
PERSON	0.18	0.58	0.34	0.72
POLICY	0.70	--	--	0.52
SUPPLY	--	0.07	0.00	--
PARENT_S	0.09	0.07	0.00	0.70
OR_SUP	1.19	--	0.15	--

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY
KNOW	--	--	0.00	--
SCREEN	0.00	0.00	0.00	0.00
SUPPORT	0.00	0.00	--	0.00
PREVENT	0.00	0.00	--	--
TRANSFER	0.00	0.00	0.01	--
PERSON	0.00	-0.01	-0.01	0.01
POLICY	0.00	--	--	0.00
SUPPLY	--	0.00	0.00	--
PARENT_S	0.00	0.00	0.00	0.01
OR_SUP	-0.01	--	0.00	--

Modification Indices for THETA-DELTA

	KNOW	SCREEN	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON
KNOW	--					
SCREEN	--	--				
SUPPORT	--	--	--			
PREVENT	0.31	--	0.29	--		
TRANSFER	--	--	0.02	--	--	
PERSON	--	0.01	0.01	--	--	--
POLICY	--	0.21	--	0.12	0.05	0.64
SUPPLY	--	0.56	0.92	0.24	0.27	--
PARENT_S	0.07	--	--	--	0.02	0.52
OR_SUP	0.15	0.05	--	0.09	0.03	--

Modification Indices for THETA-DELTA

	POLICY	SUPPLY	PARENT_S	OR_SUP
POLICY	--			
SUPPLY	--	--		
PARENT_S	--	--	--	
OR_SUP	0.03	--	--	--

Expected Change for THETA-DELTA

	KNOW	SCREEN	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON
KNOW	--					
SCREEN	--	--				
SUPPORT	--	--	--			
PREVENT	-0.01	--	0.01	--		
TRANSFER	--	--	0.00	--	--	

PERSON	--	0.00	0.00	--	--	--
POLICY	--	0.00	--	0.00	0.00	0.01
SUPPLY	--	0.00	-0.01	0.00	0.00	--
PARENT_S	0.00	--	--	--	0.00	-0.01
OR_SUP	0.00	0.00	--	0.00	0.00	--

Expected Change for THETA-DELTA

	POLICY	SUPPLY	PARENT_S	OR_SUP
POLICY	--			
SUPPLY	--	--		
PARENT_S	--	--	--	
OR_SUP	0.00	--	--	--

Maximum Modification Index is 1.19 for Element (10, 1) of THETA DELTA-EPSILON

strigies

Factor Scores Regressions

ETA

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
EFF	0.39	0.09	0.62	0.74	-0.06	0.03

ETA

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY
EFF	0.06	0.19	-0.06	-0.01	0.10	-0.14

ETA

	PARENT_S	OR_SUP
EFF	-0.05	0.09

KSI

	HEALTH	LEARN	SES	SAFETY	KNOW	SCREEN
PROCESS	0.06	0.02	0.31	-0.15	0.40	0.25
FAC_SUP	-0.07	0.07	0.24	-0.52	0.38	0.21

KSI

	SUPPORT	PREVENT	TRANSFER	PERSON	POLICY	SUPPLY

PROCESS	0.28	0.14	0.02	0.14	0.18	0.31
FAC_SUP	0.16	0.05	-0.20	0.53	0.24	0.77

KSI

PARENT_S OR_SUP

PROCESS	-0.30	0.21
FAC_SUP	-0.45	0.41

strigies

Standardized Solution

LAMBDA-Y

EFF

HEALTH	0.46
LEARN	0.48
SES	0.51
SAFETY	0.48

LAMBDA-X

PROCESS FAC_SUP

KNOW	0.51	--
SCREEN	0.56	--
SUPPORT	0.54	--
PREVENT	0.56	--
TRANSFER	0.56	--
PERSON	--	0.63
POLICY	--	0.16
SUPPLY	--	0.43
PARENT_S	--	0.28
OR_SUP	--	0.46

GAMMA

PROCESS FAC_SUP

EFF	1.01	-0.14
-----	------	-------

Correlation Matrix of ETA and KSI

EFF PROCESS FAC_SUP

EFF	1.00
-----	------

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROCESS	0.89	1.00	
FAC_SUP	0.78	0.91	1.00

PSI

EFF

0.21

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

PROCESS FAC_SUP

EFF 1.01 -0.14

strigies

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

PROCESS FAC_SUP

EFF 1.01 -0.14

(0.19) (0.18)

5.36 -0.75

Total Effects of ETA on Y

EFF

HEALTH 0.46

LEARN 0.48

(0.02)

21.89

SES 0.51

(0.03)

18.48

SAFETY 0.48

(0.03)

18.87

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Total Effects of KSI on Y

	PROCESS	FAC_SUP
HEALTH	0.47	-0.06
	(0.09)	(0.08)
	5.36	-0.75

LEARN	0.49	-0.07
	(0.09)	(0.09)
	5.34	-0.75

SES	0.52	-0.07
	(0.10)	(0.09)
	5.41	-0.75

SAFETY	0.48	-0.07
	(0.09)	(0.09)
	5.41	-0.75

strigies

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	PROCESS	FAC_SUP
EFF	1.01	-0.14

Standardized Total Effects of ETA on Y

	EFF
HEALTH	0.46
LEARN	0.48
SES	0.51
SAFETY	0.48

Standardized Total Effects of KSI on Y

	PROCESS	FAC_SUP
HEALTH	0.47	-0.06
LEARN	0.49	-0.07
SES	0.52	-0.07
SAFETY	0.48	-0.07

Time used: 0.063 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิยะพร ป้อมเกษตร์ เกิดเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2523 ที่จังหวัดลพบุรี จบการศึกษา
ระดับปริญญาบัณฑิต สาขาการสอนคณิตศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (โครงการ รพค.) เมื่อปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันรับราชการครู ณ โรงเรียนบ้านดีดั่ง
อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย